

Naši uspehi v lanskem letu

Na slavnostnem zasedanju, ki je bilo 31. decembra lani, je glavni direktor, ing. Matevž Hafner, govoril o uspehih in preteklo leto označil kot leto velikega napredka v razvoju našega socialističnega gospodarstva. Napredek je izražen predvsem v uvajanju novega gospodarskega sistema, ki daje kolektivu večjo materialno osnovo pri upravljanju in v decentralizaciji samoupravljanja ter bolj izraženim dejstvom nagrajevanja po učinku dela. Ta napredek je označil z besedami: »Mislim, da je naš kolektiv pogumno napravil korake nadaljnjega socialističnega razvoja našega gospodarstva z zavestjo polne odgovornosti, ki jo razširjena gospodarska demokratičnost zahteva.«

Govoril je tudi o težavah, ki smo jih imeli pri reševanju nekaterih perečih vprašanj. Pričakovali smo, da jih bomo v letu 1961 rešili, vendar so vprašanja, kot: povečanje amortizacijske stopnje, obratovalna sredstva, likvidacija dolžnikov, prekrba deviznih sredstev in podobno, ostala še vedno nerešena. V tem je tudi vzrok mnogim težavam, ki jih pa sedaj ni občutila le uprava, temveč ves kolektiv in njegov sleherni član. Prvič smo se lani znašli pred problemom tržišča in za nekatere naše izdelke ostali brez naročil ter naših kapacitet nismo mogli sto odstotno izkoristiti. Postavljen načrt skupne proizvodnje nismo v celoti izpolnili.

Proizvedli smo 963.000 ton izdelkov, ali 99,9 %, kar pomeni v primerjavi z letom 1960 povečanje za 1 %. Izpolnili pa smo načrt blagovne proizvodnje s 102,3 % ali 254.000 tonami.

Letni načrt so po količini izpolnile vse EE, razen martinarne, hladne valjarne in žičarne ter žebjarne. Pri tem je glavni direktor posebej poudaril, da martinarna načrta ni izpolnila v celoti zaradi težav pri preskrbi s surovinami in kvaliteti ognjevarnega materiala, kljub požrtvovalnemu delu vsega kolektiva. Vseeno pa je kolektiv martinarne proizvedel 7.000 ton SM jekla več kot v letu 1960.

Slabši, kot pri izpolnjevanju količinskega dela proizvodnega načrta, smo bili pri izpolnjevanju kvalitetnega asortimana. Najslabši smo bili pri proizvodnji trafo pločevine (48 %), kotlovske pločevine (59 %), ladijske pločevine (70 %), patentirane žice - gole (70 %) in patentirane žice - pocinkane (74 odstotkov). Vzroke moramo

(Dalje na zadnji strani)

Železar

glasilo kolektiva železarne jesenice

STEVILKA 2/IV - JESENICE, 13. JANUARJA 1962

Finančni načrt v letu 1961 nismo izpolnili

Niti prvotni niti popravljeni finančni načrt za leto 1961 nista bila dosežena. Prvotni načrt je bil postavljen na 35.045 milijonov dinarjev. - V jeseni smo ga znižali za vrednost prodaje 2000 ton bele pločevine in določili novega v višini 34.542 milijonov dinarjev.

Po do sedaj znanih podatkih smo finančni načrt izpolnili v vrednosti celokupne prodaje s 34.370 milijoni dinarjev, kar pomeni, da nam do prvotnega načrta manjka 675 milijonov ali skoraj 2 odstotka in do popravljenega načrta 172 milijonov ali 0,5 odstotka. Za točno analizo vseh vzrokov moramo počakati na sklepni račun (bilanco) za leto 1961. Glavni vzroki pa so že znani. Nismo uspeli pri beli pločevini in še nekaterih pločevinah, na račun reklamacij pa je manjša vrednost prodaje za 101.523.000 dinarjev. To so vzroki pri nas. So pa še zunanji in sicer velike spremembe na tržišču doma, še bolj pa na svetovnem. Sprostitev uvoza plemenitih jekel in deviznih sredstev v ta namen, je odtrgala od nas kupce, kljub temu, da smo znižali cene našim plemenitim jeklom, zaostali pa smo celo s prodajo ladijske pločevine in patentirane žice. Tako smo na tržišče plasirali več navadne robe, kot smo predvideli, katere vrednost je pač mnogo manjša od tiste, ki je bila zajeta v finančnem načrtu.

Če bi bil finančni načrt samo 2 odstotka izpod predvidenega, potem, bi bili še dobri. Mnogo hujše je z dohodkom. Računamo, da bo v primerjavi z načrtom manjši skoraj za 20 odstotkov, kar predstavlja 1.704.600.000 dinarjev. Kam se

je le-ta izgubil, točno še ne vemo, znano pa nam je že:

1. neizpolnjen finančni načrt za 2 odstotka pomeni manj dohodka za 170.000.000 din;

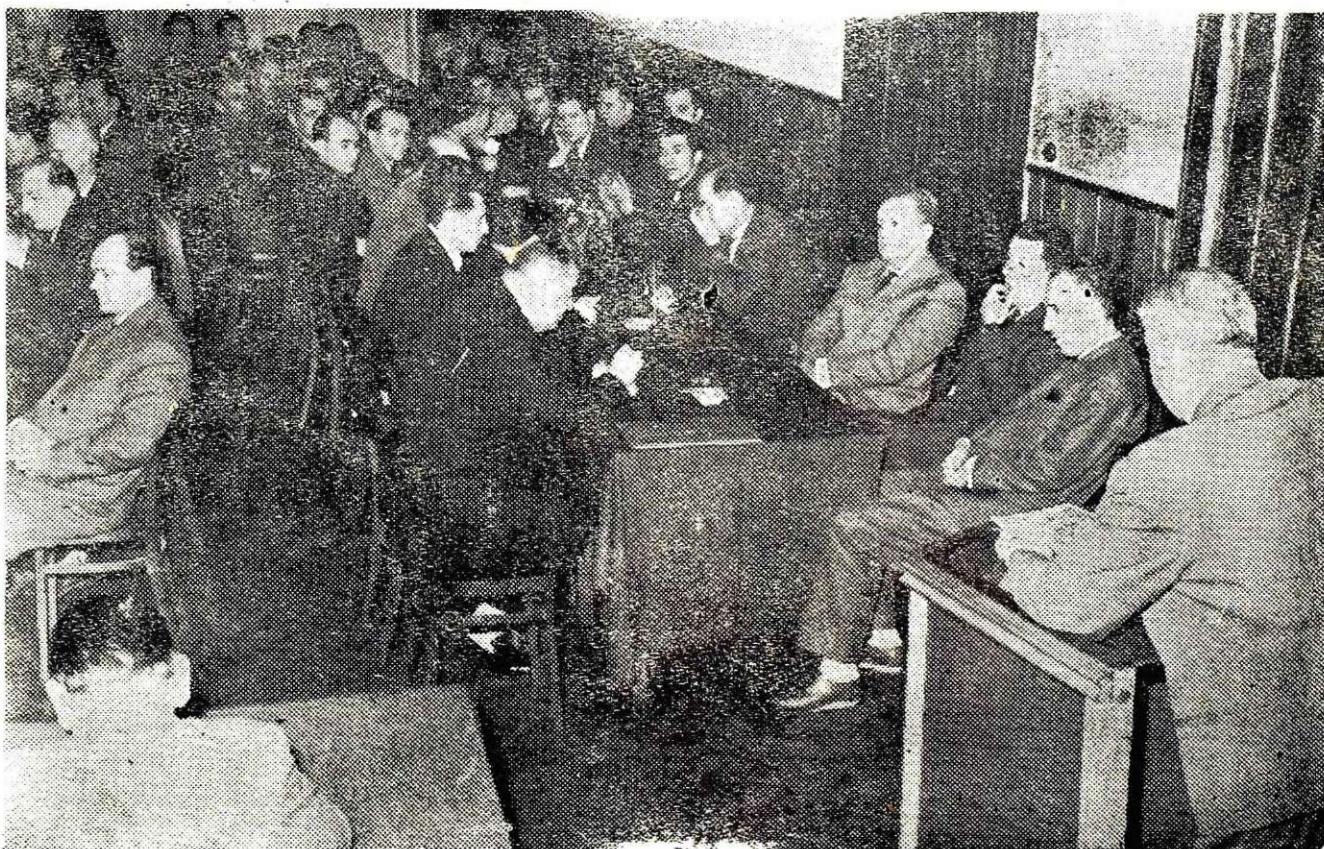
2. spremenjeno razmerje med vložkom domačih in tujih surovin in njihove cene nad planskimi (vzeto

na celotno proizvodnjo) 1.500.000.000 dinarjev;

3. stojnine in reklamacije 250 milijonov dinarjev;

4. nižja prodajna cena pri izvozu in tako dalje 200 milijonov din.

Prezgodaj je še podajati celotno sliko, dokler ni obračuna za leto (Nadaljevanje na 2. strani)

Slavnostno zasedanje CDG v domu pri Jelenu 31. decembra 1961

KAKO GOSPODARIMO...

Da bi bil vedno december!

V decembru se je pokazalo, da imamo v našem podjetju še precej rezerv produktivnosti, kajti v borbi za izpolnitev finančnega načrta smo napravili več, kot so pričakovali vsi optimisti. Torej vse gre, če je le stvar pravilno organiziranja in če so za izpolnjevanje odrejenih nalog zainteresirani vsi člani kolektiva. Toda dogajalo se je že v prejšnjih letih, da smo reševali situacijo tik pred zaključkom leta. Kako dolgo se bo to še ponavljalo? Lahko se nam zgodi, da vseh nalog ne bomo pravočasno izvršili in kdo bo za to odgovarjal – najbrž mi sami. Zavedati se moramo, da je vsak delovni dan v železarni enako vreden in moramo zaradi tega že v začetku leta organizirati proizvodnjo tako, da bomo mesečne proizvodne načrte izpolnjevali redno. — Da pa bomo kos nalogam, ki so

FINANČNEGA NAČRTA NISMO IZPOLNILI

(Nadaljevanje s 1. strani)

1961. Vidimo pa že, da bodo skladi podjetja težko prizadeleti in bodo komaj čez polovico višine, ki jo predvideva finančni načrt.

Za našega neposrednega proizvajalca, ki je trdo delal celo leto, bo to težko razumljivo. Težko bo razumel, da njegovo vloženo delo letos ni manjše od lani, pa je vendar dohodek manjši, čeprav je njegova osebna udeležba višja in čeprav tudi ve, da je letošnja proizvodnja večja od lanske. Zakaj je torej nižji dohodek. Povedati moramo, da je prišel čas, ko na nas vse bolj pritiska tržišče in da bomo tudi mi morali marsikateri proizvodni proces zamenjati, marsikatero izdelke ustaviti in poiskati take, ki jih tržišče potrebuje in pri katerih je zaslužek dober. Stanko Ravnik

postavljene pred kolektiv naše železarnice in so v letošnjem letu še večje, bomo morali delati tako, kot je to lepo opisano v ocenah in opisih delovnih mest.

Dogaja pa se, da se včasih zanimamo za stvari, ki so izven delokroga našega delovnega mesta, morda zaradi prevelike vneme, včasih pa tudi zato, da bi poiskali napake, ki jih delajo drugi. Pri tem nastajajo problemi, ki jih ne bi bilo, če bi vsak od nas delal res le to, za kar je odgovoren.

Ob zaključku naj ponovim še enkrat! Z borbo za izpolnitev finančnega načrta začnimo že v začetku leta in to s kvalitetnimi izdelki, poskrbimo pa tudi za realizacijo dobavnih rokov, skratka, delajmo to, kar od nas zahtevajo in pričakujejo kupci. Če smo samoupravljavci, potem skrbimo tudi za to, da bo naša proizvodnja čim večja in kvalitetnejša, da ob novem letu spet ne bomo imeli težav zaradi neizpolnjenih planskih nalog. Decembar 1961 naj bo nam vsem resen opomin, da je treba delati načrtno skozi vse leto.

Zdravko Smolej

USPEL AKTIV ZVEZE KOMUNISTOV

Pred kratkim je bil na Jesenicah aktiv komunistov, ki so se ga udeležili člani iz oddelkov upravnih služb, OTK, konstrukcijskega biroja in ŽIC.

Po uvodnih besedah tovariša Erjavška, ki je opozoril na nove vloge komunistov ter na gradivo III. plenuma CK ZKJ se je razvila razprava, ki je bila zelo živahna in plodna. Ugotovili smo, da je treba izboljšati idejno-politično izpopol-

Izpolnitev načrta v letu 1961

Lanskoletni proizvodni načrt smo izpolnili v skupni proizvodnji z 99,9 odstotka, v blagovni proizvodnji pa s 102,3 odstotka. V skupni proizvodnji smo ustvarili 963.204

tone proti planiranim 964.450 tonam, v blagovni proizvodnji pa 254.107 ton proti planiranim 248.386 ton. Posamezne EE so v lanskem letu dosegle naslednje uspehe:

Obrat	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja		
	načrt	izpolnitev	%	načrt	izpolnitev	%
plavž	128.000	123.267,1	96,3	—	—	—
martinarna	320.000	313.187,8	97,9	—	—	—
elektropeč	13.000	13.543,1	104,2	—	—	—
težka proga	140.000	140.816	100,6	9.353	11.088,4	118,6
lahke proge	56.000	57.618,5	102,9	28.048	26.772,3	95,5
žična valj.	50.500	54.391,9	107,7	3.423	6.861,3	200,4
valjarna 2400	85.000	83.384,5	98,1	82.000	82.006,6	100
valjarna 1300	41.000	44.182,1	107,8	41.000	44.182,1	107,8
jeklovlek	4.600	5.317,7	115,6	4.600	5.317,7	115,6
hladna valj.	18.000	15.444,8	85,8	18.000	15.444,8	85,8
žičarna	46.000	46.005,7	100	27.822	27.917,4	100,3
vzmeti	1.500	1.210,9	80,7	1.500	1.210,9	80,7
žebli	9.500	9.585,5	100,9	9.500	9.585,5	100,9
bodeča žica	2.000	1.925,7	96,3	2.000	1.925,7	96,3
žebeljarna sk.	13.000	12.722,1	97,9	13.000	12.722,1	97,9
cevarna	12.000	12.815,5	106,8	12.000	12.815,5	106,8
elektroodn. odd.	6.000	6.193,6	103,2	6.000	6.193,6	103,2
siva livarna	8.500	9.977,1	117,4	—	—	—
kovinolivarna	150	181,2	120,8	—	—	—
jeklolivarna	1.300	1.455,8	112	—	—	—
opekarna	21.400	22.699,6	106,1	3.140	2.785,4	88,7
železarna	964.450	963.204,1	99,9	248.386	254.107,2	102,3

Visoke peči niso izpolnile načrta, ker je bila VP1 v generalnem popravilu, ki v načrtu ni bil upoštevan. Prav tako tudi valjarna 2400 ni izdelovala planiranih Milbarsov, ampak pločevino, ker ni

bilo potreb. Hladni valjarni pa je bilo odobreno interno znižanje načrta za 2000 ton. Če bi vse to upoštevali, potem bi verjetno lahko zapisali, da smo izpolnili tudi načrt v skupni proizvodnji.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Komisija v hladni valjarni in žičarni je ugotovila

Danes vas želimo seznaniti z ugotovitvami o organizacijskih vprašanjih, normah in odnosih v tej ekonomski enoti. Tudi ta sestavek ima namen, da bi odpravili enake in podobne pomanjkljivosti povsod v naši železarni, kjer se pojavljajo.

ADMINISTRACIJA

Delavci so upravičeno kritizirali nezaposlenost administrativnega kadra, komisija pa je ugotovila tudi nepravilne zadolžitve. Personalna kartoteka ni urejena in je zastarela. Deljena je na odsotnostno kartoteko in na kartoteko os. podatkov zaposlenih. Ker obratna personalka nima dnevnega vpogleda v odsotnost, se zgodi, da imajo delovodje precej administrativnega posla, ki spada v delokrog personalke. Zaradi te in še drugih nepravilnosti je obratna personalka — po njeni izjavi, zaposlena dnevno le 5-6 ur. Ugotovili pa smo tudi, da administrativno osebje ni vse strokovno najbolj primerno in zadovoljivo. Pri tem pa stenodaktilografka smatra, da ji ni potrebno strokovno iz-

popolnjevanje, čeprav ne obvlada stenografije in strojepisja ter slovenskega jezika.

KVALITETNA KONTROLA

Tudi kritika kvalitetne kontrole je po mnenju komisije upravičena, ker kontrolorji OTK kontrolirajo izdelke le pred odpremo v skladišče, ne opravljajo pa nobene medfazne kontrole. Razumljivo je, da zato niso dovolj zaposleni in tako počenajo stvari, ki ne spadajo v delokrog resnega delavca v železarni. Vzrok temu je v nesoglasju med grupnim vodstvom in vodstvom OTK. Grupno vodstvo je namreč smatralo, da bi pomenila uvedba medfazne kontrole po organih OTK neposredno vplivanje nepoklicanih v kompetence obrata. Omeniti moram, da se velika večina ljudi, s katerimi smo govorili tudi o tem problemu, v celoti strinja, da mora biti za vso kontrolo materiala v obratu, odgovoren nevtralen organ. To pomeni, da morajo kontrolorji OTK prevzeti tudi medfazno kontrolo. Zaradi takega stanja je prišlo do

njevanje članov, da bodo lahko kos zahtevnim nalogam v zvezi z decentralizacijo organov delavskega upravljanja in novimi gospodarskimi ukrepi. Računati moramo tudi z novimi pogoji dela v družbenopolitičnem življenju. V razpravi je bilo predlagano, da naj bi politično šolo obiskovali vsi člani ZK, predvsem z namenom, da utrdijo svojo idejno-politično raven, da bi bili kasneje kos nalogam, ki so pred

njimi. V kolikor vsi člani ne bi mogli obiskovati političnih šol, pa naj se izobražujejo individualno. Nekateri tovariši, ki so sodelovali v razpravi, so bili mnenja, da so mlajši člani zapostavljeni, kar seveda ni pravilno, saj bodo le-ti prevzeli dolžnosti, ki jih zdaj še opravljajo starejši člani. Vzoredno s tem problemom smo precej obširno govorili tudi o sprejemanju

napak, ki so povzročile reklamacije na dobavljeno blago in verjetno tudi materialne posledice.

Pri problemu kvalitetne kontrole naj omenim tudi dejstvo, da asistent — metalurg, ki je odgovoren za kvaliteto, nima točno določenih nalog oziroma opravlja posle, ki bi jih lahko vodil prevzemnik materiala in ne obravnava kvalitetne problematike drugih obratov v grupi. Nerazumljivo je, zakaj že toliko časa rešujejo vprašanje sistema kvalitetne kontrole, čeprav je elaborat za ureditev tega že izdelan.

POMOČNIKI DELOVODIJ

V hladni valjarni in žičarni so po trije pomočniki delovodij. Na osnovi zadolžitve vodstva grupe in obrata bi bile njihove naloge naslednje:

- kontrola medfazne proizvodnje,
 - skrb za pravočasno dostavo materiala,
 - strokovno usposabljanje novincev,
 - pomoč delovodjem in
 - nadomestovanje teh po potrebi.
- Komisija je ugotovila, da le-ti ne opravljajo strogo strokovno medfazne

kontrole, ker tudi nimajo odgovarjajoče izobrazbe in asistent — metalurg njihove medfazne kontrole ne priznava. Skrb za pravočasno dostavo materiala k strojem bi spričo obsega dela odgovarjala temu delovnemu mestu, vendar je vprašanje, če ne bi lahko to delo opravljal delovodja, ko bi bil razbremenjen administrativnih poslov, ki jih sedaj opravlja namesto personalke. Poleg tega pa bi morala del teh nalog prevzeti obratna priprava dela. Priučevanje novincev je potrebno, vendar komisija smatra, da bi to lahko opravljal starejši delavci na strojih, ker praksa kaže, da tudi ta zadolžitev pomočnikov delovodij ni dosegla namena. Pomoč delovodjem in nadomestovanje teh po potrebi se sicer izvaja, vendar nekateri pomočniki tega sploh niso sposobni zaradi slabe pismenosti ali zaradi organizacijske nesposobnosti, kar kaže na nepravilno način kadrovanja.

Na osnovi navedenega smatra komisija, naj se zadolžitve pomočnikov delovodij upoštevajo pri bodoči reorganizaciji delovodskih mest (delovodij in glavni delovodij), kontrole OTK in priprave dela.

(Dalje prihodnjič)

24. zasedanje CDS

CDS je 27. 12. 1961 štirindvajsetič zasedal, tokrat na Javorniku. Osrednje vprašanje je bila razprava o Pravilniku o delitvi čistega dohodka, o katerem je razpravljala tudi kolektiv in osnovni organi vseh naših EE ter predlagali dopolnitve in spremembe.

CDS je pravilnik sprejel in ga potrdil, seveda z dopolnitvami in spremembami, ki so jih predlagale EE in komisija za nagrajevanje. Poleg tega pa je CDS zadolžil UO, da imenuje komisijo, v kateri naj bi sodelovali ekonomisti grup obratov, predsednik komisije za nagrajevanje in predsednik komisije za gospodarstvo. Naloga te komisije bo, da sprejeti pravilnik izpopolni ter izdela celotni postopek, ki ga ta pravilnik predvideva. Delo mora komisija opraviti do konca prvega polletja 1962.

Poleg tega osrednjega vprašanja je CDS razpravljala še o poročilih komisij in na osnovi njihovih predlogov sprejel sledeče sklepe:

1. Z vsemi honorarno zaposlenimi delavci, če so v podjetju v letu 1962

še potrebni, mora kadrovski sektor skleniti nove pogodbe, razen za osebe, ki so honorarno zaposlene na komunalnem oddelku. Višino honorarja bo kadrovski sektor določil na osnovi obračunske postavke podobnega delovnega mesta, povečane za 15–20 %.

Pri tem pa opominja EE, ki bodo zaposlovali honorarne delavce, da bodo stroške nosile same, čeprav gredo po sedanjih predpisih v breme materialnih stroškov.

2. Upoštevanje HTV faktorja pri nagrajevanju delovodij je v celoti, razen manjših napak, vsekakor pozitivno in potrebno in je treba s tem nadaljevati. HTV služba pa naj analizira stanje v adjustaži valjarne 1300 ter predlaga uvedbo primerljivih zaščitnih sredstev.

3. V kolikor po ekonomskih enotah še obstaja premiranje, naj se premije obračunajo tudi za mesec december. V letu 1962 pa se EE lahko odločijo za drugačen način delitve, če menijo, da tehnično osebje v njihovih enotah ni potrebno vezati še na druge faktorje in zadostuje povprečen odstotek norme ali odstotek, dosežen po enoti izdelka.

4. Tehnični sektor naj v celoti izdela predlog reorganizacije vzdrževanja, ki ga že pripravlja. O predlogu naj najprej razpravljajo samoupravni organi EE in šele potem bo o njem sklepal CDS.

5. Sprememba obračun. postavke za delovno mesto »referent za pripravo dokumentacije« v UOS sodi v pristojnost EE upravnih služb, zato naj o tem sklepa zbor te enote.

6. CDS je potrdil predlog gospodarske komisije, da se poviša amortizacijska stopnja v letu 1962 od sedanjih 3,7 na 4,6 odstotka.

Milan Polak

Prve tone surovega železa v novem letu so stekle

Ta molk

Na slavnostnem zasedanju CDS je direktor železarne ing. Matevž Hafner po gospodarskem in finančnem poročilu govoril o nesrečah v železarni. Povedal je: osem je bilo smrtnih nesreč na teritoriju naše železarne. Takšna je letos naša bilanca nesreč. Osem proti trem v lanskem letu. Pozval je vse navzoče, da vstanejo in z enominutnim molkom počaste njihov spomin. Tišino so prekinile spet njegove besede:

»Ta molk naj ne bo samo počestitev spomina ponesrečencev, ki so izgubili življenje, temveč naj bo tudi opomin za novo leto, ki ga začinjamo – naj ne bo v tem letu nobene take nesreče.«

(Naj ne bo res, da so starejši delavci pozabili varno delati, mlajši pa da se še niso naučili.)

»Ta je proizvodnja in važna je izpopolnitev načrta. Potrebni so novi stroji, novi objekti, nove hale. Neobhodno potrebno je dobro in hitro vzdrževanje in hitre odprave napak. Vendar: delaj varno, delaj previdno. Varnost je prva! Prav je, da so velika popravila izvršena hitro in dobro. Toda prvo je, da je remont opravljen brez nesreče.

Res je, ljudje so tu zaradi železa. Vendar je železo zato tu, da bo vsem ljudem (tudi tistim, ki ga pridobivajo in oblikujejo) boljše na svetu. Nobeden naj ne pade in ne izpade zaradi nesreče. Vsi, ki imajo opraviti z njim, vseh sedem tisoč v tej naši dolgi železni verigi, naj ostanejo živi, zdravi in veseli...

Naj končam spet z besedami glavnega direktorja: »Želim vsem srečno in uspehov polno Novo leto! Zelo veliko uspehov, izpolnitev vseh nalog – in to brez nesreč.«

Vsi smo odgovorni za vse!

Kecjančič

O delu organov samoupravljanja v ekonomskih enotah

Upravni odbor naše železarne je imenoval posebno komisijo, ki vsak mesec pregleda zapiske sej delavskih svetov, upravnih odborov in zborov ekonomskih enot. Že omenjena komisija je doslej ugotovila nekatere pomanjkljivosti, ki se navadno pojavljajo ob začetku dela posameznih organov. O teh napakah so posamezni delavski sveti in upravni odbori že obveščeni, vendar pa komisija ne more sproti obveščati o teh pomanjkljivostih in ugotovitvah vseh ekonomskih enot. Zato je prav, da o tej zadevi razpravljamo in pišemo v našem časopisu. Poudarim naj, da zapisniki s posameznih sej, ki so zbrani na enem mestu, predstavljajo važno gradivo pri analizi dela organov upravljanja.

Razumljivo je, da posamezni organi samoupravljanja na svojih sejah sprejemajo pomembne sklepe, ki imajo za dotično ekonomsko enoto včasih tudi dolgotrajne posledice. Zato naj bo zapisnik sestavljen tako, da bodo ti sklepi razločno napisani in da bo pri pregledu možno ugotoviti tudi sklepčnost organa, ki je sklepal o določenih zadevah. Ne zadostuje, če v zapisniku piše, da je bila seja tega

ali onega organa delavskega samoupravljanja sklepčna, ampak je treba povedati, koliko članov se je seje udeležilo in kakšna je bilo udeležba v odnosu na stalež ekonomske enote. Kadar se zbor ekonomske enote sestaja po dneh, potem je treba v zapisniku točno obrazložiti, na primer: udeležba na seji ZEE na I. in II. dnevi 93, na III. 63, torej skupno 156 proizvajalcev. V staležu imamo 318 delav-

da se smatrajo kot prisotni samo tisti, ki so na seji res navzoči, ne moremo pa prištevati tudi opravičeno odsotne in bolne, kakor se to v praksi zelo pogosto dogaja tudi v naši tovarni. S to prakso bo treba prenehati, kajti ne moremo vedeti naprej, kako se bo ta ali oni član upravnega odbora ali delavskega sveta odločil, ko bo treba glasovati za predlagane sklepe.

V prihodnjih številkih časopisa

IN UPRAVLJAMO?

cev, kar pomeni, da je bila udeležba na vseh treh dneh 49% in v tem primeru zagotovljena tudi potrebna sklepčnost (poslovnik predvideva, da je zbor EE sklepčen, če se ga je udeležilo 30 ali več odstotkov delavcev).

Pri ugotavljanju sklepčnosti in prisotnosti članov organov delavskega upravljanja naj dodam še to,

bomo podrobneje poročali o delu te komisije, organe delavskega upravljanja v železarni pa naprošamo, da nas oproti obveščajo o problemih, ki jih obravnavajo na svojih sejah. Gradivo o delu organov upravljanja v železarni bomo objavljali v vsaki številki v posebni rubriki »Kako gospodarimo in upravljamo«

Milan Polak

RACIONALIZATORSKA IN NOVATORSKA DEJAVNOST

LANI NAJVEČ izboljševalnih predlogov

Kot smo v našem listu že poročali, je bilo v lanskem letu prijavljeno rekordno število tehničnih izboljšav. To dokazuje, da se je novatorska in racionalizatorska dejavnost v zadnjem času zelo razmahnila, posebno še ob novem pravilniku o pravicah in dolžnostih avtorjev tehničnih izboljšav.

V zadnjih desetih letih je bilo

letno povprečno prijavljenih 57 izboljšav, letos pa se je to število povzpelo na 90. Med avtorje tehničnih izboljšav so se vključili mnogi novi, največ pa jih je bilo iz vrst vzdrževalcev, kar je popolnoma razumljivo, saj se le-ti dnevno srečujejo po obratih s sto in sto nerešenimi problemi. V lanskem letu so največ predlogov pri-

javili člani mehanične delavnice Jesenice in sicer 11. Sledita ji z 9 predlogi valjarna 2400 in vzdrževalni obrati Javornik, martinarna ter hladna valjarna in žičarna po šest, žična valjarna, energijski od-

delek, žebljarna in transport po 5 izboljševalnih predlogov itd. Najbolj aktivni pa so bili avtorji v novembru, ko je bilo prijavljenih kar 17 izboljšav.

Vzporedno s povečanjem števila predlogov se je povečala tudi kvaliteta in vrednost, seveda pa je vzporedno s tem porastla tudi vsota odškodnin in nagrad. Najvišjo nagrado je v lanskem letu dobil predlog št. 1388 avtorjev Antona Grošlja iz žične valjarne in sodelavcev, ki so z novo kalibracijo in drugimi izboljšavami omogočili valjanje patentirane žice P7M.

Zuro

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Železarne Jesenice strojno-energetskih obratov se pristočno zahvaljujem za denarno podporo, ki sem jo prejela v času bolezni.

Vida Zupan

ZAHVALA

Podpisani Karel Klančnik, zaposlen v mehanični delavnici, se zahvaljujem sindikalni podružnici strojno-energetskih obratov za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času svoje bolezni.

Karel Klančnik

ZAHVALA

Podpisani Anton Zupan, zaposlen na gradbenem oddelku, se toplo zahvaljujem sindikalnemu odboru za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni.

Anton Zupan,
gradbeni oddelek

REŠITEV KRIŽANKE IZ 1. ŠTEVILKE

Vod.: 1. medved - e - 6. Sepe, Hp, 10. Nil, 11. ara, 13. Ga, 14. nozdrv, 16. Ig, 17. dan, 18. Črv, 20. mi, 21. Nero - c - 23. asepsa.

Rešitev rebusa iz zadnje številke v lanskem letu: izum (iz U M).

Uspel aktiv komunistov

(Nadaljevanje z 2. strani)
novih članov v ZK. Pri tem bomo morali upoštevati druge kriterije kot doslej.

Aktiv je lepo uspel, saj smo obravnavali zelo pomembna vprašanja, kot so medsebojni odnosi, stališča posameznih članov ZK do raznih problemov, kritično pa smo obravnavali tudi važnejše probleme, ki so aktualni posebno na Jesenicah. Na aktivu smo sprejeli tudi sklep o reorganizaciji ZK v upravnih službah. Osnovne organizacije

ZK bodo razdeljene po posameznih oddelkih in službah in bodo sestavljale aktiv ZK upravnih služb, ki se bo sestajal po potrebi in razpravljal o važnejših kompleksnih problemih. Ta reorganizacija je potrebna, ker je težišče dela v posameznih sektorjih in službah. Le tako bomo lahko probleme vsestransko in bolj konkretno obravnavali. Tako uspešnih aktivov, kot je bil ta, si komunisti v upravnih službah želijo še več.

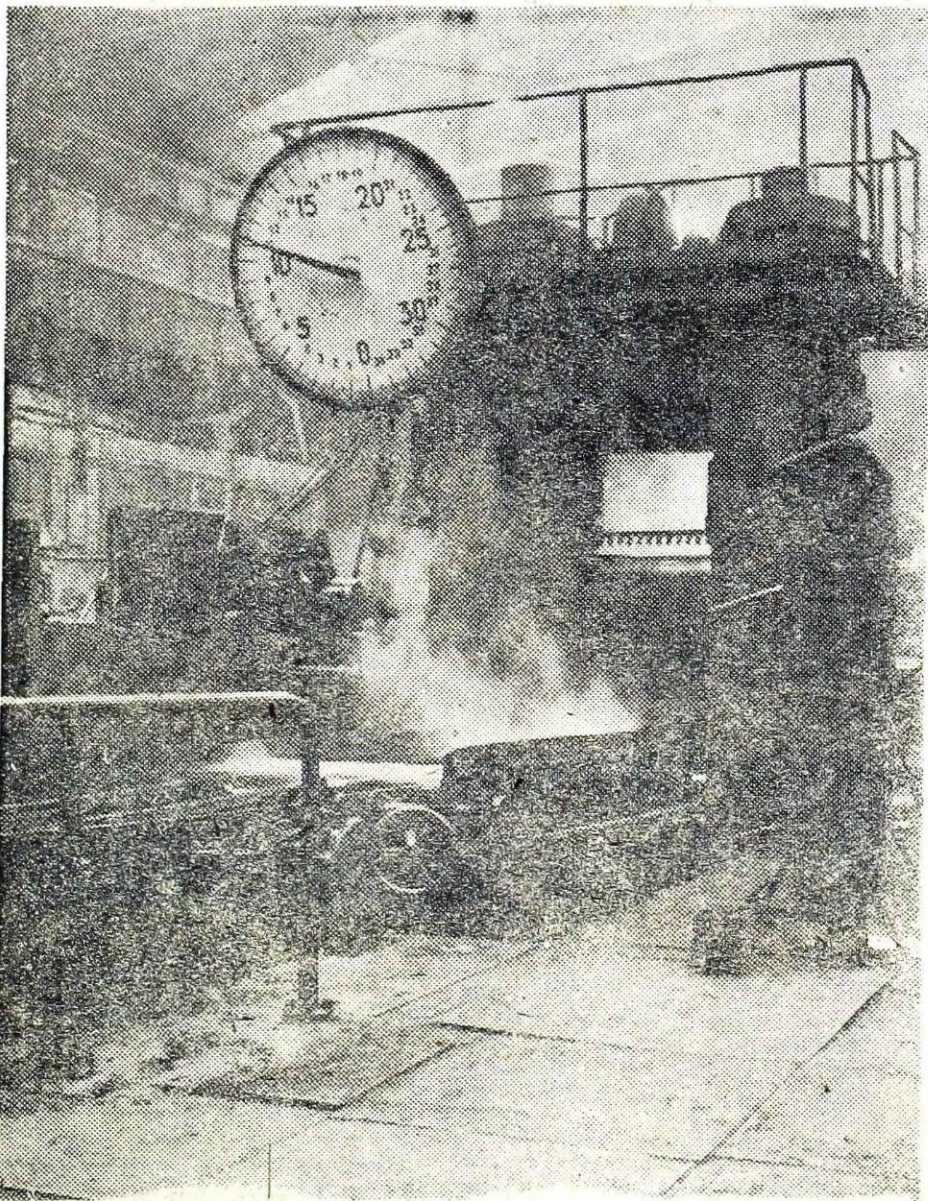
Zdravko Smolej

Koletiv obrata Javornik II med prvimi v proizvodnji, toda ne pri nagrajevanju

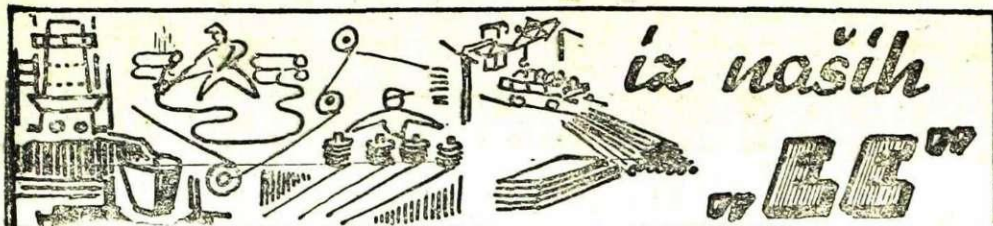
V soboto, 23. decembra 1961 so se v dvorani Fizkulturnega doma na Javorniku zbrali k obnemu zboru člani sindikalne organizacije iz obrata Javornik II. Tako v poročilu predsednika te organizacije, kakor tudi v razpravi, so bili večkrat poudarjeni izredni rezultati, ki jih je kolektiv omenjenega obrata dosegel v letu 1961. V našem podjetju izdelujemo tanko in fino pločevino skoraj 20 let, toda proizvodnja je iz leta v leto večja, v letu 1961 pa je bila dosežena celo

rekordna proizvodnja 44 tisoč ton. V istem letu so izdelali tudi 8500 ton pocinkane pločevine ter 9200 ton dekapirane pločevine. Tudi to sta dva rekordna dosežka v proizvodnji in če k temu prištejemo, da so že 8. decembra izpopolnili količinski načrt ter finančni načrt in slednjega za nekaj odstotkov celo presegli, potem je vsak komentar o sposobnosti in požrtovovalnosti članov tega kolektiva odveč.

Sodelavci iz obrata Javornik II

V valjarni tanke pločevine so v letošnjem letu izvaljali rekordno količino pločevine, v prihodnjem letu pa jih čakajo nove, še večje naloge.

ELEKTROPEČ

V preteklem letu je kolektivu obrata elektropeč uspelo znižati število obratnih nezgod. To so dosegli na ta način, da so na pobudo obratovodstva med letom organizirali več kratkih seminarjev z delovodji, na katerih so razpravljali o vzrokih nesreč pri delu. Poleg tega so organizirali seminarje tudi za delavce, ki so zaposleni v tem obratu. Po vsaki nesreči so na prizadeti dnini skupno analizirali vzroke nesreč. Seveda pa je k zmanjšanju števila nesreč pripomogla tudi boljša ureditev delovnih mest in okolice ter redna dostava voz in s te mpravočasna odprema ingotov ter odpadnega materiala. Zato več mesecev ni bilo nobene nesreče, le v decembru je bila ena manjša nesreča.

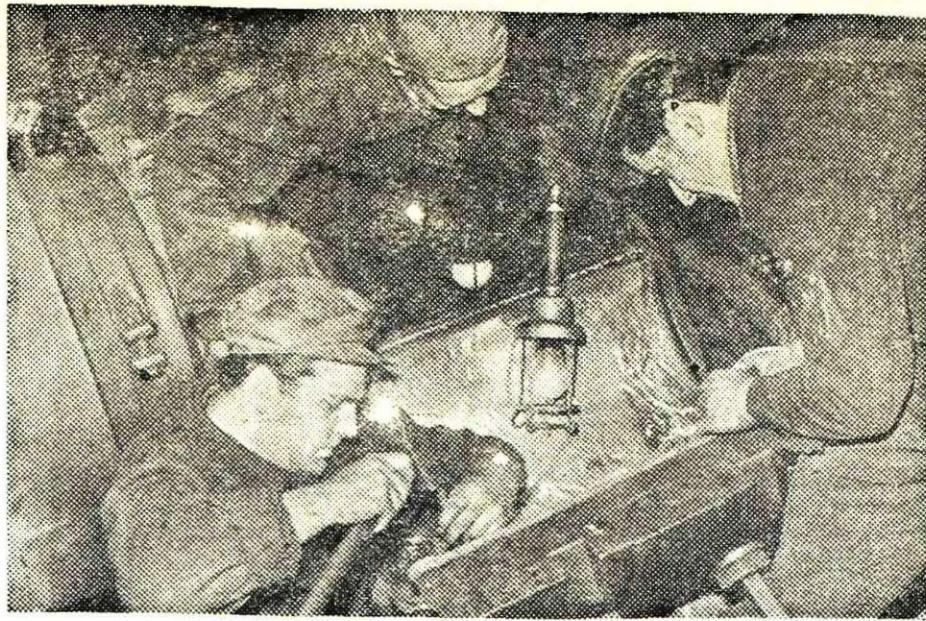
PLAVZ

Iz visokih peči je v lanskem decembru priteklo 10.937 ton surovega železa, kar je najvišja mesečna proizvodnja. Prav tako jim je v tem mesecu uspelo znižati porabo

vsipnega koksa na 975,039 kg na tono surovega železa, kar predstavlja zelo lep uspeh.

KADROVSKI SEKTOR

Zaradi težav pri dodatnem izobraževanju sodelavcev na ustanovah izven Jesenic so na kadrovskem sektorju organizirali interno izobraževanje. Vsak petek se bodo po dve uri pogovarjali o strokovnih problemih in bodo tako vsaj za silo izpopolnili vrzeli v strokovni izobrazbi nekaterih sodelavcev.

Obdelava ležajev za valjčno ogrodje na težki progi

Reorganizacija zaradi reorganizacije?

V preteklem letu je bila dokončno izvedena reorganizacija vzdrževalne službe v obratih. S tem so bili vsi vzdrževalci iz staleža proizvodnih obratov prevedeni v stalež odgovarjajočih vzdrževalnih obratov. Končni namen vsake reorganizacije v podjetju je, da se

izboljša prejšnje poslovanje. Če ostane poslovanje po reorganizaciji na isti višini, kot je bilo prej, ali se celo poslabša, potem ni imela reorganizacija nobenega smisla in pomeni v najboljšem primeru samo nepotrebno delo. V zvezi s tem se postavlja vprašanje, kaj smo dosegli z izvedeno centralizacijo vzdrževalcev. Pri tem bi se dotaknil tozadevne situacije v martinarni.

V martinarni je bilo pred reorganizacijo zaposlenih 19 vzdrževalcev – ključavničarjev in delovodja. Izmed teh je bilo šest dežurnih ključavničarjev, po dva na vsaki izmeni, medtem ko so bili ostali zaposleni na remontih SM peči in rednem vzdrževanju. S svojimi osebnimi dohodki so bili direktno vezani na proizvodnjo in so bili zainteresirani, da je bilo čim manj zastojev. Poleg tega je ključavničarsko delo v martinarni zelo specifično, kar postavlja zahtevo po ustaljenem kadru.

Z reorganizacijo so prešli martinarski ključavničarji v stalež mehanične delavnice in vprašanje je, kaj smo s tem izboljšali in morda tudi poslabšali. Kakšnih posebnih prednosti te reorganizacije pri samem vzdrževanju zaenkrat ni opaziti in poteka delo v glavnem tako, kot je potekalo prej. Lahko pa se že sedaj opazi nekaj negativnih strani.

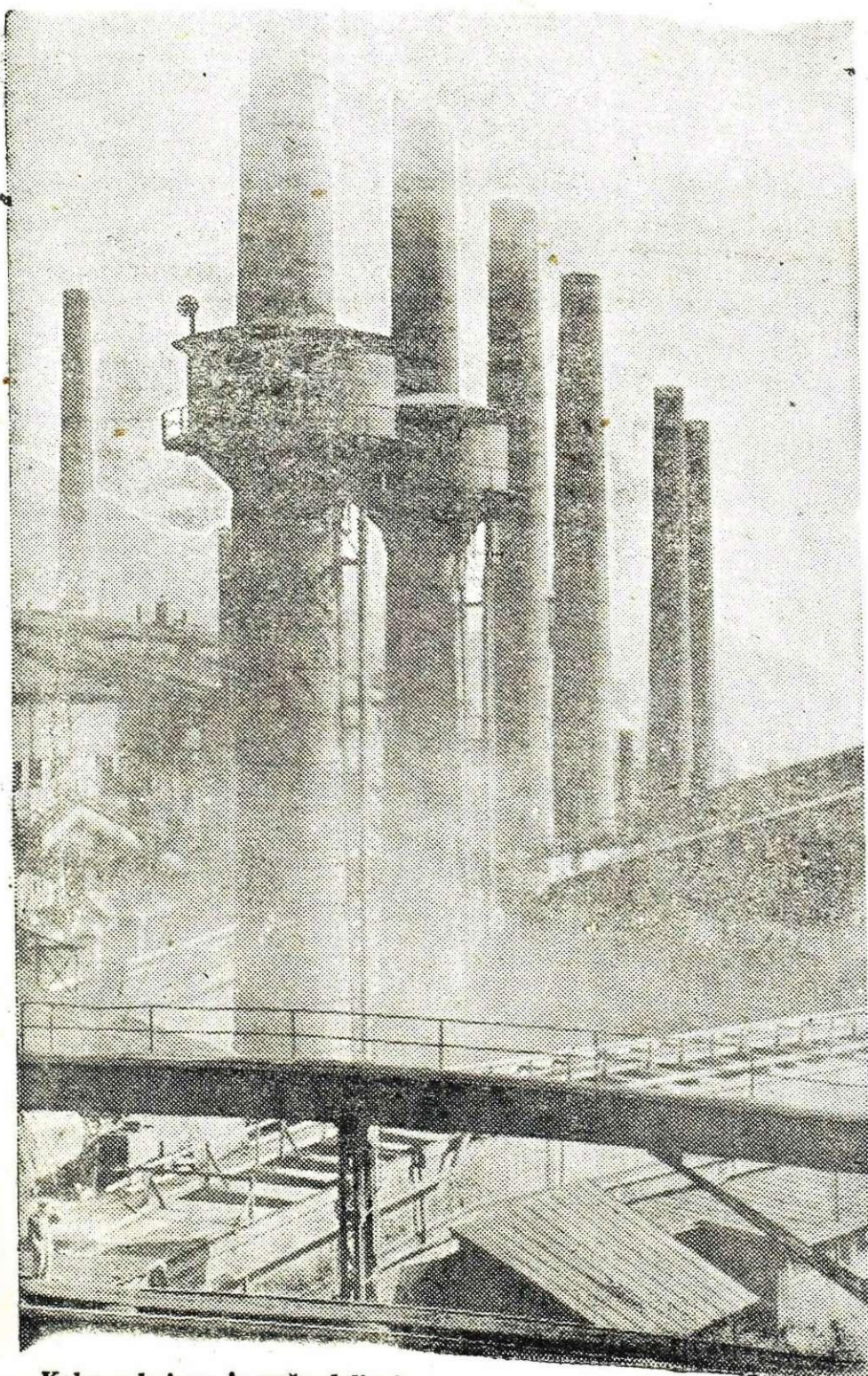
Predvsem ti vzdrževalci pri svojih osebnih dohodkih niso več neposredno vezani na dobro ali slabo proizvodnjo martinarne. Zaenkrat se to še ne občuti, ker so sedanji kadri že toliko časa tesno povezani z martinarno, da jim je že v krvi zavest, da je treba v primeru potrebe dati vse od sebe za normalno obratovanje. Vendar sčasoma, ko se bodo kadri izmenjali, bo verjetno tudi ta zavest izgubila in če ne bo materialnega stimulansa, ki bo neposredno vezan na delo martinarne, smo lahko prepričani, da tu-

di ne bo več takšnega delovnega poudarka, kot je bil prej.

Drugo je to, da sedanje vodstvo vzdrževalcev, razen delovodje, ki je bil že prej v staležu martinarne, ni najbolj poznamo s problemi vzdrževanja v tem obratu, ki so zelo specifični in včasih zaradi izrednih pogojev tudi zelo težki. Poleg tega izgleda, da bi sedanje vodstvo najraje videlo, da bi bili ključavničarji spet v staležu martinarne, ker bi se s tem izognilo marsikaterim težavam in problemom. Z ozirom na prehod ključavničarjev iz staleža martinarne, se je morala izvesti tudi administrativna manipulacija, ki je za martinarno negativna. Za osebne dohodke vzdrževalcev je bila v okviru martinarne rezervirana določena masa, ki jo je bilo treba pri prepisu predati obratu, ki jih je prevzel. Za usuge vzdrževalcev po prepisu mora plačati martinarna za vsako uro 354 din, ker je treba poleg ključavničarjev plačati tudi režijo in ostale stroške. Na ta način so se zvisali proizvodni stroški v martinarni, ker so bili prej plačani vzdrževalci iz mase, določene za njihove osebne dohodke, ki so jo pri prepisu vzeli s seboj.

Če končno pogledamo rezultate te reorganizacije, lahko ugotovimo, da dobrin strani zaenkrat še ni opaziti, medtem ko so se slabe strani že pokazale in bodo verjetno sčasoma še narasle. Iz navedenega tudi sledi, da s to reorganizacijo ni zadovoljna niti martinarna niti mehanična delavnica, ki je vzdrževalce prevzela. Kljub temu je to izvedeno, čeprav so bile priprave dolge in so bili že vnaprej močni dvomi v uspeh.

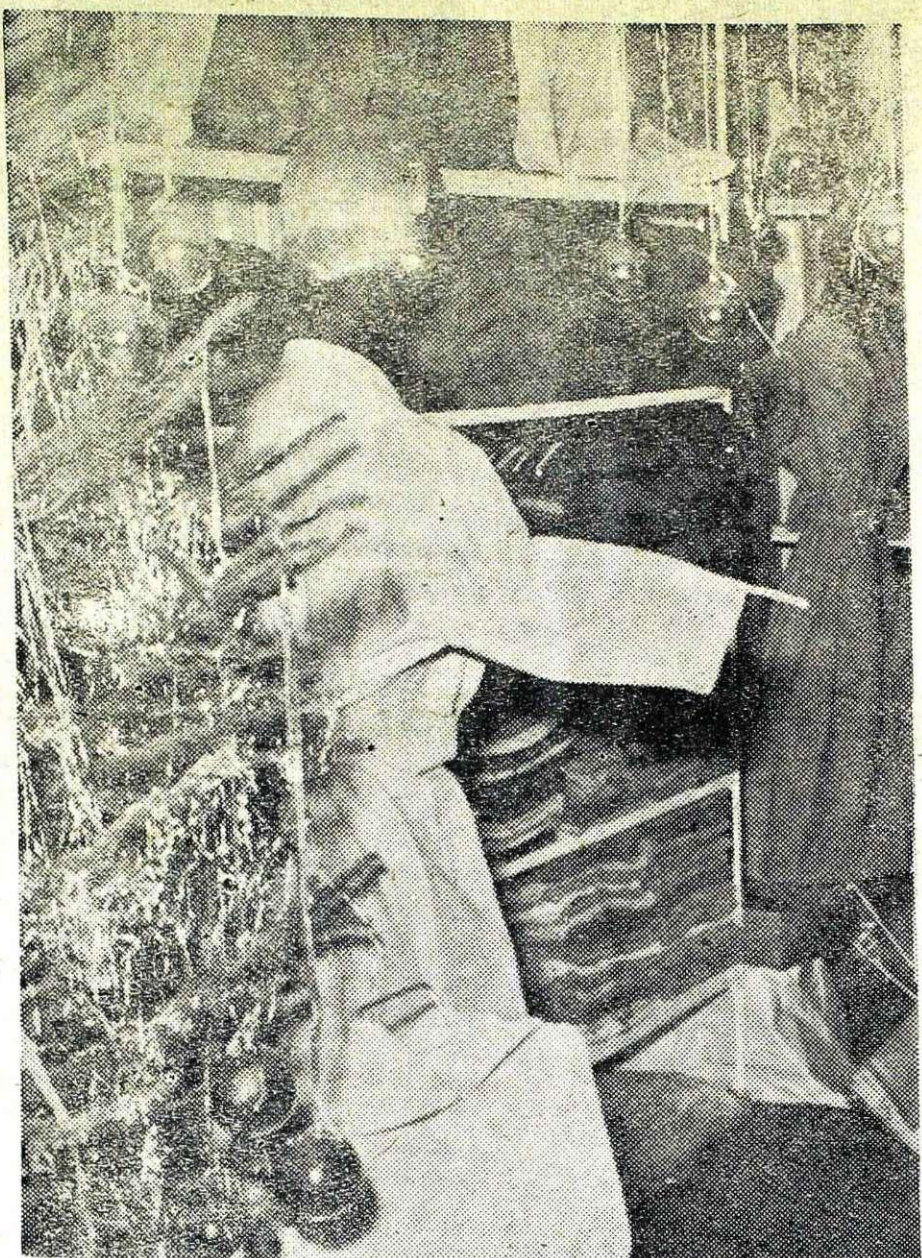
Upam trditi, da s to reorganizacijo nismo nič izboljšali, temveč samo razburili duhove, poskrbeli za nepotrebno delo, zvisali proizvodne stroške. Toda lahko se potrkamo na prsi, češ, spet smo nekaj reorganizirali. Karba

Kako zakajena je naša dolina!

- V mesecu januarju so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: Mirko Ozebek, Javornik I, 1. januarja; Anton Lahajner, strugarna valjev, 17. januarja; Ladislav Šmid, cevvarna, 7. januarja; Anton Pogačnik, elektropeč, 9. januarja; Mirko Dreša, žebeljarna, 10. januarja; Pavel Mlekuš, Javornik II, 10. jan.; Pavel Zaletel, Javornik III, 10. jan.; Anton Prašnikar, meh. delavnica, 3. jan.; Franc Pintar, promet, 23. jan.; Josip Kalanj, Javornik II, 25. jan.; Julija Ravnik, promet, 28. jan.; Jožef Ravnik, Javornik I, 29. jan.; Anton Masnoglav, Javornik II, 29. januarja.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstev!

Trgovci so prodali svoje zaloge, kupci pa izpraznili svoje denarnice in tako je bilo zadovoljstvo obojestransko

Novoletni seje in dedek Mraz na Jesenicah

Novoletni potrošniški sejem na Jesenicah, ki je trajal od 26. do 30. decembra lani, je zelo uspel. Zado-
voljni niso bili le organizatorji in
trgovska podjetja, ki so imela v
tem času preko 36 in pol milijona
dinarjev prometa, pač pa tudi širok
krog potrošnikov, ki so imeli mož-
nost ogledati si in kupiti raznovrst-
no blago, vse drugače kot v naših
malih trgovinah, kjer največkrat
kupiš to, kar ti vržejo na prodajno
mizo. Če k temu dodamo še znižan-
je cen od 5 - 10, pa tudi več od-
stotkov, je zadovoljstvo potrošni-
kov razumljivo. Največ prometa,
preko 19 milijonov, je imelo trgov-
sko podjetje Zarja, zatem Univerzal
8 in pol, Rožca s 3,667.000, Gorenj-
ska oblačilnica Kranj z 1,311.000,
Zavod za zaposlovanje invalidov
682.000 itd. Po vrstah blaga pa so
prodali največ televizorjev - čez
30, več kot 20 radioaparatorov, precej
pralnih strojev, 7 šivalnih strojev
Bagat, ki je prodajal le zadnja dva
dneva, preko 100 ročnih ur, 160 pa-
rov čevljev. Gospodinje pa so
pridno segale po flanelastih rjuhah;
pletenih volnenih izdelkov tovarn
Almira in Rašica je bilo prodano za
približno 3 milijone, razprodana je

bila skoro vsa zaloga smuči tovarne
Elan, ki je dala 30 do 50 % popusta,
prodano je bilo tudi 200 hokejskih
palic za pionirje itd.
Ker je bilo to ravno pred Novim
letom, je razumljivo, da so kupci
pokupili tudi vso zalogo pijač -
preko 400 dvolitrskih steklenic ita-
lijanskega vina in za 720.000 din
drugih pijač. (Op. ured. - Zelo raz-
veseljivo!)
Poseben uspeh sejma je še posebno
v tem, da so ostale trgovine imele
za zadnji mesec v letu običajen
promet in zaradi nakupov na sejmu
niso prodale nič manj. Denarni
promet na sejmu nam je zgovoren
dokaz, da gre iz naše občine me-
sečno 30 pa tudi več milijonov go-
tovine v druga mesta (Radovljico,
Kranj, Ljubljano) prav zaradi slabo
razvite trgovine pri nas, ki potroš-
niku še zdaleč ne pokaže vsega, kar
naša industrija in obrt zmoreta.
Odgovorni ljudje in organi v naši
trgovini bodo morali slej ko prej
spoznati, da se tako ne da več tr-
govati. Vse preveč so zaverovani v
drobne in več ali manj nepomemb-
ne vsakodnevne probleme v svojih
podjetjih in se zadovoljujejo z
obstoječim prometom pa tudi do-

hodkom, ki pa kljub
stu v zadnjih letih
na račun previsokih
nuditi jamstva, da
usposobili našo
večje in zahtevnejše
trebe kupcev, da j
potrebno hoditi po
To še posebno velja
blago.
Naj na koncu teg
novim željo, ki jo je
kupcev na tem sejm
da na Jesenicah nim
takega prodajnega p
MO v malem. Tu vs
ne pa da hodiš od e
druge, pa še ne do
želiš.
Naj bo ta prvi s
organizatorjem in pe
cem, da nam še leto
niju, ko bo v Met
razpolago več prst
večji poletni sejem,
še vrsto drugih tga
ali, kar proizvajalec
jeseniški kupec vsa
trikrat na leto imel
kar si želi, doma in

OBVESTILO!

Oddelek za notranje zadeve ObLO Jesenice obvešča lastnike oz.
uporabnike motornih in priklonih vozil, da bo podaljševanje regi-
stracije motornih vozil za leto 1962 od 3. 1. do 25. 1. 1962 vsak delov-
nik od 7. do 12. ure, v sredah pa še od 14. do 17. ure v prostorih
ObLO Jesenice. Cesta maršala Tita št 64, soba št. 1 (pritličje), po
naslednjem razporedu:

1. za osebne avtomobile	od 3. 1. do 8. 1. 1962
2. za motorna kolesa	od 9. 1. do 17. 1. 1962
3. za avtobuse in tovorna vozila	od 18. 1. do 21. 1. 1962
4. za zamudnike	od 22. 1. do 25. 1. 1962

Lastnik oziroma uporabnik motornega vozila, ki v navedenem
roku ne bo podaljšal veljavnosti prometnega dovoljenja, mora ne-
preklicno do 31. 1. 1962 vrniti prometno dovoljenje in registrske
tablice oddelku za notranje zadeve ObLO Jesenice, za kar prejme
potrdilo.

Opravičeni vzroki za podaljšanje registracije po navedenem roku
so:

- odsotnost zaradi zdravljenja v bolnišnici,
- odsotnost v inozemstvu,
- odsotnost zaradi odsluženja kadrovskega roka,
- odsotnost zaradi prestajanja zaporne kazni.

Tehničnega pregleda na vozilu ni treba opraviti pred podaljša-
njem registracije, v kolikor ni potekel rok zadnjega tehničnega pre-
gleda, ki je predpisan: za vozila za javen ali skupen prevoz potnikov
((avtobusi in taksi vozila) šest mesecev, za ostala vozila pa eno
leto.

Lastnik vozila mora vložiti prijavo za podaljšanje registracije
na predpisanem obrazcu PROM-3 v dveh izvodih. Prijavi mora pri-
ložiti dokazilo o plačanih pristojbinah na odseku za dohodke ObLO
Jesenice, izpolnjen obrazec: statistični list in potrdilo o zavarovanju
vozila (za vozila, ki morajo biti obvezno zavarovana).

Na vpogled mora predložiti prometno dovoljenje in karton o
tehničnem pregledu vozila.

Prijava mora biti taksirana za vozila »A« kat. z din 400.-, za
vsa ostala vozila z din 700.-.

Vse potrebne tiskovine ima podjetje »Avtoservis« Jesenice.
Tiskovine morajo biti izpolnjene s pisalnim strojem, zato jih bo iz-
polnjeval uslužbenec pri tem podjetju.

Oddelek za notranje zadeve
ObLO Jesenice

Tako je dedek Mraz s svojim spremstvom obiskoval posamezne šole, vrce in domove, kjer pričakovali radovedni otroci

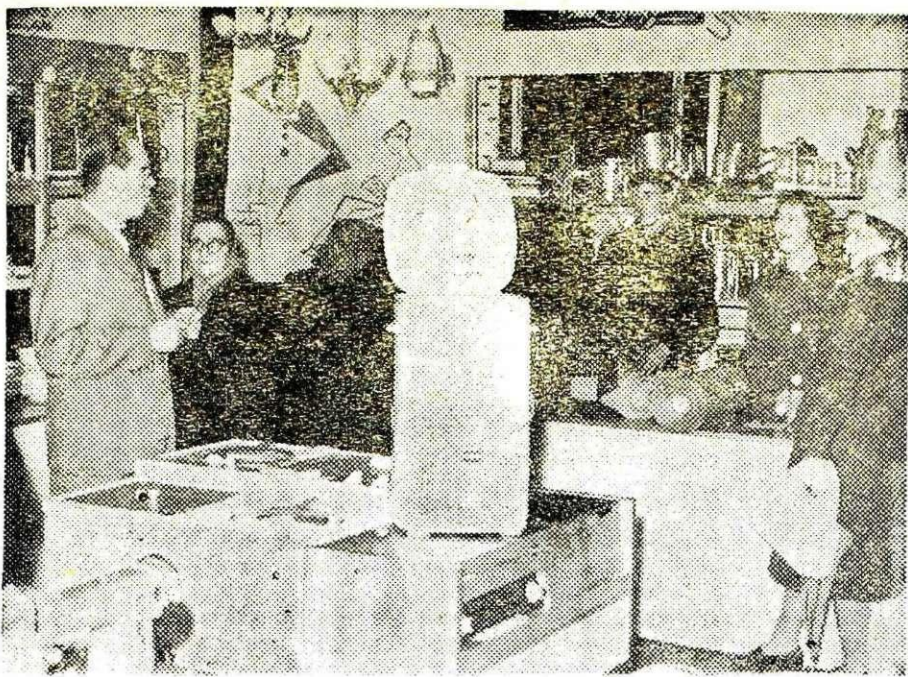
em aZ h

ljub vidnemu po-
etih (nekoliko tudi
olnih cen) ne more
da bi čimbolj hitro
trgovino za vse
njsje želje in po-
la jim ne bi bilo
to blago drugam.
elja za industrijsko

tega sestavka po-
jo je izreklo mnogo
sejmu: »Le škoda,
nimamo kar stalno
ga prostora — NA-
u vsaj nekaj vidiš,
od ene trgovine do
dobiš tega, kar si

vi sejem spodbuda
n pa seveda trgov-
stos, morda v ju-
Metalurški šoli na
mstora, pripravijo
en, pritegnejo naj
trgovskih podjetij
alev, da bo tako
vsaj dvakrat ali
nel možnost kupiti,
in ceneje.

K. F.

Posebno pri dražjih predmetih je bil popust najbolj občuten, zato so na sejmu prodali precej tudi raznih gospodinjskih aparatov

Mi vsi smo danes priča velikim spremembam, ki se dogajajo v naši družbi. Na gospodarskem področju opazujemo in že sami izkoriščamo velike dosežke tehnike, ki nam omogoča doseganje vsak dan večje produktivnosti. Večja produktivnost pomeni po drugi strani več ustvarjenega narodnega dohodka. Istočasno pa vsi živimo v trenutkih, ko se vse naše gospodarstvo in upravljanje decentralizira, ko se posamezne funkcije in odgovornosti prenašajo na komune, s tem pa direktno na človeka; delavca, proizvajalca in upravljavca. Prebivalec komune, proizvajalec in upravljavec v eni osebi postaja tako polno odgovoren za uspeh in življenje svoje komune, saj končno sam odloča o tem, kaj je treba v komuni storiti, v kakšne namene bodo vložena ustvarjena sredstva.

Te dni so naši šolarji prinesli domov majhno presenečenje. Prinesli so natisnjeno poročilo o problemih šolstva v jeseniški občini. V teh pisanih poročilih piše, da so namenjeni zborom volivcev in ObLO Jesenice za razpravo o šolstvu.

Zakaj je torej bilo potrebno poročilo o problemih šolstva natisniti in zakaj je potrebno o tem govoriti celo na zborih volivcev?

Vsi proizvajalci ustvarjamo sredstva, ki so nam potrebna za življenje, za nadaljnji razvoj podjetja, pa tudi za razvoj komune, ki mora skrbeti za to, da vse dejavnosti v komuni služijo ustvarjanju takih življenjskih pogojev, ki bodo omogočali čim večji uspeh gospodarstva na svojem območju in čim ugodnejše pogoje življenja delavcu proizvajalcu.

Ena od takih dejavnosti je izobraževanje. Saj vsi vemo, da gospodarstvo brez strokovno izobraženih ljudi ne more napredovati. Vemo pa tudi, da pri upravljanju podjetja in tudi komune ne moremo enakovredno sodelovati, če nimamo odgovarjajoče splošne izobrazbe. To pomeni, da nam je potrebna tako splošna kot strokovna izobrazba, ki si jo lahko pridobimo na šolah — osnovnih, srednjih, višjih, kakor tudi na strokovnih šolah. Kakšen bo uspeh šolanja v komuni, je težko napovedovati, ker zavisi od mnogo stvari, kakor števila prosvetnih delavcev, stanja in opremljenosti šol, načina pouka in ostalih faktorjev, ki so opisani v poročilu. Vse skupaj pa je v veliki meri odvisno od sredstev, ki pritekajo v Občinski sklad za šolstvo, oziroma od višine sredstev, ki jih v te namene odobri Občinski ljudski odbor.

Mi smo proizvajalci. Mi smo upravljavci podjetja in komune. Mi smo poleg drugega tudi starši svojih otrok. Ali nam je vseeno, v kakšno šolo hodi naš otrok, ali nam je vseeno, kaj in koliko bo naš otrok znal, ko se bo vključil v proizvodnjo, ko bo stopil v življenje?

Andrej Caserman

Prebivalci našega mesta si žele takega sejma še večkrat, saj si tako lahko dobro ogledajo blago, preden ga kupijo

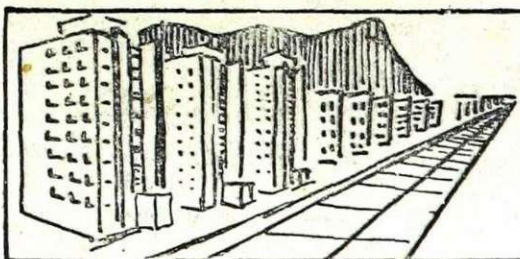
»Ali je pravi, ali ni?« je najbolj zanimalo naše najmlajše

Zelo veliko zanimanja so pokazale gospodinje za razne tekstilne izdelke

kjer so ga

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

O družbeni dejavnosti žena

Lani oktobra je bila na pobudo SZDL, sindikata in LM ustanovljena na Jesenicah stalna konferenca za družbeno dejavnost žena. Na ustanovni skupščini so izvolili 17-člansko predsedstvo, ki ga sestavljajo člani že omenjenih organizacij in ne samo ženske, ker je družbeno dejavnost žena splošno družbeno vprašanje. Za predsednika je bil izvoljen tovariš Slavko Osredkar.

Na osnovi referata predsednika in razprave je komisija za sklepe predlagala vrsto dobrih zaključkov, v katerih obravnavajo probleme zaposlovanja žensk in izobraževanja in usmerjanje ženske mladine v razne poklice, za katere se do sedaj ne navdušuje. Sklepe je potrdil tudi občinski odbor SZDL kot priporočilo vsem pristojnim organom v naši komuni, stalni kon-

ferenci žena pa so osnova za njeno delo.

Predsedstvo stalne konference bo moralo pri svojem delu težiti za čim širšo vključitev žena v splošno družbeno dejavnost. Žena naj postane v naši družbi res enakopravna, zato bo treba problem vzgoje žena zelo pozorno obravnavati, ker je kot mati in gospodinja še vedno odtrgana od izobraževanja. Nujno bo treba analizirati kvalifikacijski sestav brezposelnih žena, zvedeti njihove želje in pripravljenost za vrsto dela, ker se bomo šele po taki analizi lahko odločili za vrsto dejavnosti v občini, starši pa se bodo morali odločiti, da se bodo njihovi otroci učili tudi poklicev, ki jih na Jesenicah še potrebujejo.

Nujno pa je treba tudi rešiti vključevanje žena v družbeno-politično delo. Število aktivnih žena,

ki sodelujejo v raznih organizacijah, DS in UO, ni zadovoljivo, čeprav vemo, da so se žene že mnogokrat dobro uveljavile v razpravah na zborih volivcev. Nepravilno je zato mišljenje, da ženske že po naravi nimajo smisla za politično delo in to ne samo med moškimi, ampak celo med ženskami samimi. Prepričani smo, da bo stal-

Iz gledališča

Danes zvečer bo v dvorani Čufarjevega gledališča na Jesenicah premiera B. Gorjana »Vihar pred zoro«. Igro bodo ponovili tudi jutri. Obe predstavi bosta ob 19. uri zvečer. Ker so zveze z vlaki ugodne, vabi uprava gledališča prebivalstvo Jesenic in okolice, da si obe predstavi ogleda v čim večjem številu.

na konferenca žena dosegla pri svojem delu lepe uspehe in s pomočjo vseh ostalih pristojnih organov v naši občini v bodoče uspešno reševala probleme družbene dejavnosti žena. Z. P.

Problematika cestnega prometa v naši občini

Pod problematiko cestnega prometa razumemo predvsem dvoje. Na eni strani gre za vprašanje normalnega in neoviranega cestnega prometa, brez večjih zastojev, motenj in omejitev, po drugi strani pa za varnost, ki jo merimo na osnovi števila nesreč in njihovih posledic. Pri stanju, kakršno je letos v naši občini ozir. v okraju, vsekakor ne moremo biti zadovoljni in govoriti, da je prometna varnost zadovoljiva. — Število nesreč na cestah stalno narašča, tako po številu kot po težini posledic.

Gostota cestnega prometa na Gorenjskem zelo hitro narašča. V našem okraju se poveča število motornih vozil letno za okrog 30 odstotkov (največ avtomobili). — Poleg tega pa moramo upoštevati tudi druge faktorje, ki vplivajo na najožjih odsekih ni niti pločnikov za pešce.

— tuji avtomobilski promet, ki je v letu 1961 porastel v primerjavi z lanskim letom za 68 odstotkov;

— avtobusni promet je zelo povečan, saj je letos na Gorenjskem že preko 160 rednih prog;

— hitro naraščanje domačega avtomobilskega prometa, zlasti v sobotah in nedeljah iz drugih okrajev in republik;

— porast tovarnega prometa, zlasti avtovlakov, ki jih dnevno odpelje z Jesenic okrog 15.

Toda na Jesenicah tudi ostali pogoji niso ugodni. Naše ceste so skoraj vse ozke in na ovinkih nepregledne in v večini primerov nepravilnega prečnega nagiba. — Neugodno je tudi to, da vse te ceste potekajo skozi naseljene kraje.

V letošnjem letu je dosegel promet tolikšno gostoto, da pride ob najbolj prometnih urah prav na teh ozkih odsekih do zastojev.

Poznejše brezobzirno prehitavanje na širši cesti pa ima največkrat za posledico prometno nesrečo. Zato bomo morali lokalnemu prometu posvetiti mnogo več pozornosti in urediti kanalizacijo, pločnike in parkirne prostore, kolesarske steze in vzporedne poti za vprežna vozila.

Drug važen činitelj, ki ima velik vpliv na varnost prometa, pa je prometna vzgoja udeležencev cestnega prometa. V naši občini je 3500 voznikov motornih vozil, mnogo mopedistov in kolesarjev ter voznikov vpreg in pešcev. — Razumljivo je, da vsi ti nimajo potrebne prometne vzgoje, ki bi jo morali zato razširiti na vse udeležence cestnega prometa. Pomankljivo prometno znanje je vzrok 22 odstotkov prometnih nesreč. Zato je za izboljšanje letnega priredila Komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu, skupaj z AMD in ZŠAM Jesenice, ciklus predavanj, ki jih prirejajo mesečno v Čufarjevem gledališču na Jesenicah.

Ce torej upoštevamo vse neugodne objektivne pogoje in skokovit porast gostote prometa, ne le sedaj, ampak tudi v prihodnje, potem je razumljivo, da ne moremo pričakovati, da bi se prometna varnost izboljšala brez odločnega posega v objektivne pogoje. Skratka, morali bomo bolj intenzivno, sistematično, odločno in z večjimi finančnimi sredstvi pristopiti k reševanju problemov, ki nam jih vsiljuje sam porast cestnega prometa. — Marjan Mrak

Čeprav se je dr. Špičmoh »ogradil«, ga je vseeno ujelo budno fotoreporterjevo oko v najboljšem razpoloženju. Še to naj vam izdamo, da je bilo to za slovo od starega leta in med službenim časom

TAKI SMO

Vsi dobro poznamo sklepe CDS o disciplinskih ukrepih in med njimi tistega, ki prepoveduje uživanje in donašanje alkoholnih pijač v tovarno. Ker pa kljub sklepom tega vprašanja še nismo rešili in ga verjetno tudi ne bomo, danes nekaj vrstic o dogodku v predelovalnih obratih, ki pa so mu podobni še mnogi v ostalih obratih in oddelkih naše železarne.

Lipek ga je zelo rad »cukal« in ga je zato omenjeni disciplinski ukrep CDS zelo prizadel. Lippek ne bi bil Lippek, če bi enostavno opustil staro »lepo« navado in prenehal piti na delu. Odločil se je za skok čez plot v vabljivo gostilno onstran tovarne, kjer je potešil svojo željo po maliganih z žganjem. Ko se je opogumiljen z alko-

holom vračal na delovno mesto, je srečal delovodjo, ki ga je spomnil na prekršek. Okrepljen z žganjem, je Lippek na ta opomin zelo »borbeno« odgovoril, kar je imelo za posledico poškodbo na Lipkovi roki, ki je moral zaradi tega iskati pomoči pri zdravniku. Seveda naš Lippek ali bodi kakorkoli, nekaj časa ni bil sposoben za delo in povrh vsega še predan disciplinski komisiji v postopek.

Kot sem že uvodoma omenil, je to le en primer in en delavec, ki pa ima v vsem našem kolektivu verjetno precej posnemalcev in ki lahko privede do zelo neprijetnih posledic ne le za prizadeto osebo, ampak tudi za ves naš kolektiv.

dr. Špičmoh

PREJELI SMO Železarna ni samo last Jeseničanov

Tov. urednik!

V zadnji lanskoletni številki »Železarja« ste objavili članek tov. Milana Polaka, v katerem avtor kritizira besede političnega funkcionarja, ki jih je le-ta izrekel na sestanku

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

JOŽETA ROBIČA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani, nas tolažili in ga v tako velikem številu in z lepim cvetjem spremili na njegovi zadnji poti.

Prav posebno zahvalo smo dolžni primariju dr. Brandstetterju, dr. Tancarju ter strežnemu osebju internega oddelka za vso skrb in pozornost.

Zahvaljujemo se tudi prometnemu oddelku Železarne Jesenice. Domu darovane vence in godbi DPD Jesenicev ŽIC, organizaciji SZDL za niso za ganljive žalostinke. Prav tako tudi vsem lastnikom osebnih vozil, ki so jih dali na razpolago ter sosedom za njihovo pomoč.

Zalujoci: žena Marija ter družini Kučina in Dereani

predsednikov obratnih sindikalnih odborov in sekretarjev OOKK. Mnenja sem, da bi avtor članka moral tega človeka napisati s polnim imenom. S tem bi vsi člani kolektiva tako velike skupnosti, kot je naša železarna, spoznali človeka, ki po 17 letih mirne socialistične graditve ne ve, da jeseniška železarna ni samo last Jeseničanov, temveč vse jugoslovanske skupnosti.

Pred leti mi je kot bivšemu borcu očital član Zveze borcev, da sem pritepenec, čeprav je sam kot politični izgnanec med zadnjo vojno s celo družino užival gostoljubje med brati Srbi.

Smatram za nujno potrebno, da take pojave, ki so tuji naši socialistični skupnosti, pobijamo na vseh poljih gospodarske in politične dejavnosti. To ni več lokalizem, temveč šovinizem, kateremu ni mesta med nami. Še manj pa na Jesenicah, ki se upravičeno ponašajo z dolgoletno tradicijo boja za delavske pravice.

Ponosen sem, da sem član kolektiva, ki ima tako bogato zgodovino delavskega razreda in obenem žalosten, ko vidim te šovinistične pojave. Mar je zaman tekla proletarska kri v predvojnih spopadih s policijo, žandarmerijo itd. Ali so zaman v času NOB padli najboljši sinovi in hčere za novo in lepšo socialistično Jugoslavijo?

Karel Zorko
Mala prodaja

Kolektiv rešilne postaje na Jesenicah pred problemom

Kolektiv Rešilne postaje na Jesenicah ima trenutno težave zaradi detrajanih prevoznih sredstev.

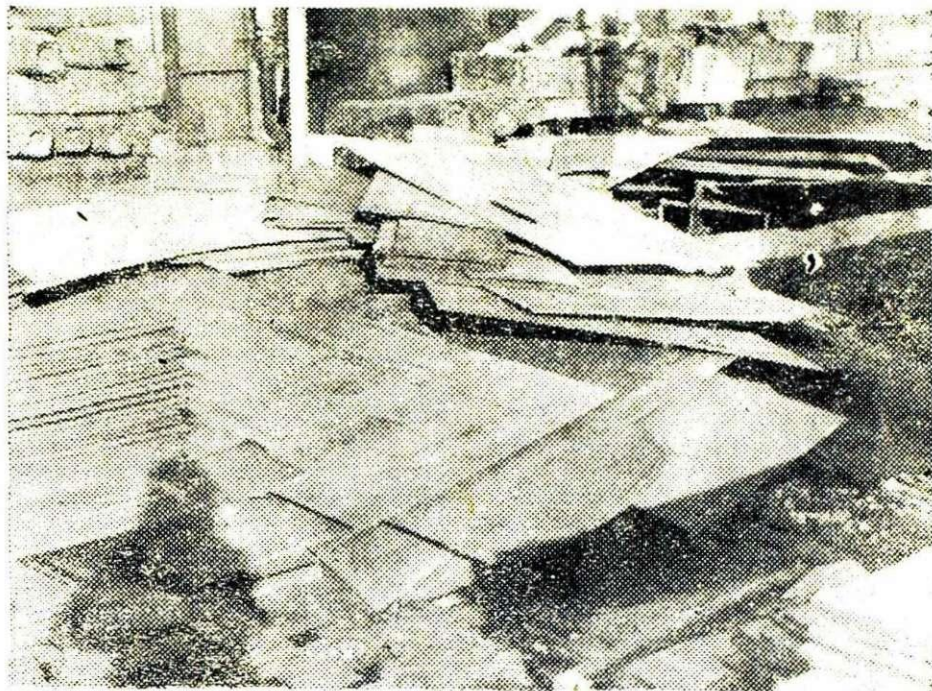
Cepprav je kolektiv zelo majhen, ima za nas prebivalce velik in human pomen, saj nam priskoči na pomoč takrat, ko potrebujemo hitro pomoč, ko gre včasih za življenje.

Kolektiv razpolaga s petimi rešilnimi avtomobili, od katerih pa so trije popolnoma dotrajani in za rešilno službo niso več zanesljivi in sposobni. Dva od teh znamke

»Mercedes« sta prevozila že 430 oziroma 450 tisoč kilometrov. Od ostalih dveh vozil je Fiat 1400 iztrošen že 50%, DKW pa 30% in ima velike pomanjkljivosti ter za rešilno službo zaradi svoje počasnosti in slabih pogojev v zimskem času na gorenjskih cestah ni primeren.

Zaradi takega stanja voznega parka Rešilne postaje je nujno, da ljudje na odgovornih forumih resno razmislijo o nabavi novih avtomobilov.

M. M.

Kaj menite, dragi bralci, ali je mogoče to lepše zložiti?

Kako je s prehrano naših šolarjev

V našem splošnem zakonu o šolstvu je po načelih šolske reforme še posebej poudarjen pomen telesne vzgoje v šolah. Ni dovolj da šola skrbi za umski razvoj otroka, njena naloga je, da se ukvarja tudi s telesnim razvojem, tako da se bo otrok umsko in telesno skladno razvijal. Pri tem pa je pravilna prehrana otroka nadvse važna.

Odrasli potrebujejo izdaten toplotni obrok hrane med delovnim časom, da nadomestijo z delom izgubljeno energijo. Tudi šolar oziroma dijak v šoli dela in največkrat je njegov umski napor kar precejšen. Poleg tega se giblje — ob vsem tem izgublja kalorije, ki jih je pridobil s hrano doma pred odhodom v šolo. Pa ne samo to. Otroci in mladi ljudje rastejo in se razvijajo. Tako kot ne moremo zgraditi stavbe brez gradbenega materiala, ne more mlad organizem »graditi« svojega telesa brez gradbenega materiala, ki je v hrani. Ta gradbeni material so beljakovine in rudninske snovi, zlasti kalcij, ki je glavna sestavina človekovega okostja in zob. Za pravilno izkoriščanje hranilnih snovi v telesu in uspešno delovanje organizma so potrebni tudi vitamini, posebno A, C, D in B. Ti varujejo telo pred bolevaljem. — Vse te nujno potrebne snovi so v mleku in mlečnih izdelkih. Zato je mleko najidealnejše in nenadomestljivo živilo za vse ljudi, še prav posebno pa za razvijajoče se organizme, za

otroke in mlade ljudi. Otroci od tretjega do devetega leta potrebujejo dnevno 3/4 litra mleka, od devetega do osemnajstega leta pa 1 1/2 litra. Poleg tega pa še od 2 do 3 oziroma 3 do 4 dkg polmastnega sira dnevno. Ker je sir zelo drag ga delno lahko nadomestimo s sirčkom — skutom, ki jo lahko pripravimo v različnih, zelo okusnih in vabljenih oblikah.

Otroci na Jesenicah ne dobivajo doma zadostnih količin mleka in mlečnih izdelkov. Povprečje dnevne porabe mleka na Jesenicah je manj kot 2 dl na osebo. To povprečje je pod državnim povprečjem in je porazno nizko. Zaradi lažje presoje tega stanja naj navedem, da je povprečje porabe mleka v severnih evropskih državah preko enega litra.

Zato je uživanje mleka in mlečnih izdelkov našim otrokom v šoli, v šolskih malicah več kot potrebno.

Šolske kuhinje so neogibni sestavni del šol. Tega se zavedajo vsi dobri pedagogi in zato skrbijo za njihov razvoj in čim boljše delovanje vsi delovni kolektivi na šolah, ravnatelji šol in šolski odbori.

Premagati moramo pojmovanje, da so šolske kuhinje oziroma prehrana šolskih otrok v teh kuhinjah nekakšna socialna pomoč, ki bi naj jo sprejemali samo otroci socialno šibkih staršev, ostali bi pa lahko prinašali v šolo svoje malice, ki naj bi bile »boljše« in

dražje od šolskih. Tako gledanje in ravnanje je izražito nesocialno in nesocialistično in ga naša družba ne sme in ne more trpeti in dovoljevati. Enake, pravilno sestavljene in higienično pripravljene malice so življenjska potreba vseh šolarjev brez izjeme, ne pa dopolnilna prehrana socialno šibkejših slojev.

Zivimo v času, ko se vedno več žena in mater vključuje v delo na vseh področjih družbenega življenja, zato je tudi družba dolžna pomagati otrokom zaposlenih mater. To je za matere precejšnja razbremenitev, če dobivajo otroci v šoli primerno hrano.

Šolske kuhinje morajo postati tudi pobornice nove, po znanstvenih dognanjih sestavljene in pripravljene hrane. Saj nam je znano, da se znanje o prehrani zlasti v letih po drugi svetovni vojni izredno hitro razvija in da je novim dognanjem kar težko slediti. Zato prehrana naših otrok ni vselej odvisna od socialnih razmer, v katerih žive otroci in družine. Največkrat je nepravilna prehrana posledica nevednosti glede kakovosti in pripravljanja živil ter kaloričnih in bioloških potreb organizma in pa posledica starih, slabih prehrabnih navad, ki so še žive v naših družinah. Lahko trdimo, da sta nepoučenost in zadržanost glavna vzroka nepravilne prehrane naših otrok.

V ilustracijo kako velika je skrb odgovornih forumov v naši komunici za šolske kuhinje naj navedem

nekaj podatkov: Za malice v kuhinji obeh jeseniških šol vplačujejo učenci 300 din na mesec. Resnična cena malice je dnevno cca 24 din. Ker pa uporabljamo živila iz mednarodne pomoči, pa dobrih 15 din. Razliko, ki znaša za enega učenca v šolskem letu 884 din, za 1500 učencev pa preko milijona dinarjev, plačuje občinski ljudski odbor. Poleg tega pa gredo iz občinskega proračuna tudi vsi izdatki za režijo, osebne prejemke zaposlenih, nabave inventarja, itd. Osebe, ki hrano pripravljajo so dvakrat v letu zdravniško pregledane. Če so bolne, ne smejo priti v stik s hrano. Imajo tudi ustrezno izobrazbo in prakso ter čut odgovornosti. Opažamo pa, da starši premalo sodelujejo v tem oziru s šolo in da so premalo, nič ali nepravilno poučeni. Zato bodo prosvetni delavci v bodoče na roditeljskih sestankih obravnavali poleg pedagoških problemov tudi vprašanja, ki so v zvezi z otroškimi malicami, t. j. o jedilnikih, cenah, pa tudi o tem, kako naj bi starši pomagali šolskim kuhinjam. Zastopniki staršev bi morali biti v teh upravnih odborih vseh šolskih kuhinj. Ravno tako bi morali biti v teh upravnih odborih zastopniki pionirske in mladinske organizacije na šolah. Pa ne samo to. Pionirji in mladinci bi morali sodelovati pri sestavi jedilnikov in spoznavati delo in gospodarjenje v šolskih kuhinjah. To bo tudi pomemben prispevek k njihovi vzgoji glede sodebne prehrane in k boljšemu znanju tematike o družbenem upravljanju.

S. B.

Za in proti Velemu polju

Marljivi planinci z Javornika in Koroške Bele, ki skrbno oskrbujejo Kovinarsko kočo na Zasipški planini v Krmi in najstarejšo triglavsko planinsko postojanko Staničevo kočo, so že leta 1959 izrazili željo, da bi iz Krme skozi gorsko tesen Za Voglom, med Pršivcem in Temenom zgradili najprej tovrstno, pozneje pa pravo gondolsko žičnico, ki bi Triglav in istočasno Velo polje približala vedno večjemu številu ljubiteljev in obiskovalcev. Romantična dolina Krme je najbližji, najcenejši in najbolj naravni severni pristop k Velemu polju. Krma je povezana preko Radovne tudi z Bledom, Bohinjem in Kranjem.

Na koncu Krme bi zgradili spodnjo postajo žičnice, ki bi imela gornjo postajo na vrhu Pršivca, v višini 2100 m ali nedaleč od ostalih triglavskih planinskih postojank, nedaleč od Velega polja in Triglava. S to varianto, ki je najbližja, najcenejša in najbolj naravna, bi povezali Triglav z Velim poljem in ustregli vsem, ki se navdušujejo za bodoči planinsko-smučarski turistični center na Velemu polju. Ta severni pristop ne bi kvaril prav nič lepote in veličine triglavskega pogorja, znatno bi pocenil oskrbo številnih triglavskih planinskih postojank in približal ta planinski svet mladini, delovnim ljudem, smučarjem, planincem in turistom. Z gornje postaje triglavske žičnice je lahek in nenevaren pristop preko Konjske planine na Velo polje. Ta severni pristop upravičeno zagovarjajo vsi prebivalci gornjesavske doline, kjer je letni in zimski turizem že itak izredno močno razvit. To izvedbo zagovarjamo tudi mi, ki smo preko Mojstrane tesno povezani s Krmo, kjer je dovolj prostora za vse mogoče telesnovzgojne, športne in turistične objekte.

Daleč pa smo od variante, za ka-

tero se trenutno navdušujejo merodajni uredniki Velega polja. Cesta Bled - Pokljuka - Konjščica - Ciprje - Trstje - Tose - Velo polje je fantastična utopija že za gradnjo, kaj šele za vzdrževanje v zimskih mesecih. 16 km dolga cesta, v tako težkem terenu izpostavljena plazovom, je zvezana z velikimi stroški in še preden bi na Velemu polju zgradili najskromnejši objekt, bi bila razpoložljiva sredstva izrabljena, Velega polja pa bi še ne imeli.

Zato prisluhnimo najboljšim poznavalcem sveta v Triglavu, pustimo besedo pastirjem, lovcem in planincem ter smučarjem, ki so bili na trasi predvidene ceste že večkrat življenjsko ogroženi, poslušajmo dobronamerne nasvete, kajti če bomo trmasto vztrajali pri nemožnem, bodo pozneje spregovorili plazovi, toda takrat bo že prepozno.

Zato je potrebno, da združimo vse razpoložljive sile in sredstva ter enotni pristopimo k reševanju vseh

dobronamernih predlaganih variant in izberimo najboljše in najcenejšo, ki se nam ponuja.

Uroš Župančič

Tudi kegljači na ledu med evropsko elito

Ker v zadnji številki Železarja nismo obravnavali tudi kegljačev na ledu, ne bo odveč, če v današnji številki posvetimo nekaj vrstic njihovemu delu in uspehom. Od leta 1955 dalje se ta šport vse bolj razvija, imena kegljačev z Bleda, Kranjske gore in Jesenic pa se vse pogostje omenjajo v republiškem in zveznem merilu. Kegljjači na ledu se ponašajo tudi z republiškimi prvaki, uvrstili pa so se tudi med najboljše na evropskem prvenstvu v Švici, Italiji in Avstriji. Na tem mestu je treba še posebej omeniti

Pravkar končano društveno prvenstvo jeseniških šahistov je dalo, kakor smo že poročali, tri prve. Med turnirjem je bilo odigranih veliko dobrih partij, med njimi pa tudi nekaj miniatur. Oglejmo si najkrajšo od teh:

Beli: Štrumbi

Črni: Smrke

1. e4 e5, 2. d4 c6, 3. Sf3 e:d4, 4. D:d4 d6, 5. Sc3 Sbd7, 6. Lf4 Df6, 7. Dd2 h6, 8. O-O-O Sb6, 9. e5 d:e, 10. L:e5 De7, 11. Se4 Lg4, 12. Sd6 + in črni se pred izgubo dame vda. Vladimir Kaše

Tri tekme in 53 golov

3. januarja 1962 se je začelo letošnje državno prvenstvo v hokeju na ledu, ki pa je organizirano drugače, kakor v prejšnjih letih. Moštva, ki tekmujejo in se borijo za najvišji naslov v državi, so razdeljena na vzhodno in zahodno skupino.

V času, ko to poročamo, je že za nami prvi del tekmovanja v zahodni skupini. Prvo moštvo Jesenic je z visokimi rezultati odpravilo vse svoje nasprotnike. Najprej so premagali moštvo Ljubljane z 12:0, nato moštvo Medveščak iz Zagreba z 19:1 in moštvo Celja z rezultatom 22:2. Danes in jutri so na sporedu že povratna srečanja v

zahodni skupini. Tako se bodo v prvi tekmi naši hokejisti pomerili s Celjani, v nedeljo z Zagrebčani, prihodnjo soboto pa z moštvom Ljubljane.

Na Jesenicah nihče ne dvomi, da bodo naši hokejisti tudi letos osvojili naslov državnega prvaka, to je šestič zapovrstjo. Ko bodo odigrane vse tekme v obeh skupinah, bodo odigrali še tekme za najvišji naslov in sicer prvo in drugoplasirano moštvo iz vsake skupine za uvrstitev na prva štiri mesta v lestvici.

Visoki rezultati, ki so jih dosegli naši hokejisti proti svojim nasprotnikom iz zahodne skupine, potrjujejo prejšnje napovedi, da so se na tekmovanje v okviru državnega prvenstva dobro pripravili, kakor tudi to, da ostala moštva za Jeseničani močno zaostajajo. V prihodnjih letih se bo stanje po vsej verjetnosti spremenilo, kajti prav v letošnji sezoni so nova umetna drsališča dobili v Zagrebu in Ljubljani, ki pomenijo za tamkajšnje ekipe veliko pridobitev. O nadaljnjem poteku letošnjega državnega prvenstva v hokeju na ledu bomo pisali v prihodnjih številkah časopisa.

Popravek

V prvi letošnji številki se nam je v članek »Najboljši predlog v letu 1961« vrnila neljuba pomota. Drugi stavek omenjenega članka se pravilno glasi: »V in na našem tovarniškem nasipu pa je ogromno plavžarskih svinj, ki prav gotovo predstavljajo precej ton neizkoriščenega starega železa.« Bralce prosimo, da neljubi pomoti oprostite, mi pa se bomo trudili, da bo v prihodnje takih primerov čim manj. Uredništvo

Karla Koblarja, ki je bil v letu 1960 evropski prvak, lani pa je zasedel častno drugo mesto.

V letošnji zimski sezoni so organizirali že celo vrsto mednarodnih in izbirnih tekmovanj, zagotovili pa so si tudi sodelovanje na XII. evropskem prvenstvu, ki bo 20. in 21. januarja 1962 v Italiji. Tja bodo odpotovali štiri ekipe, in sicer dve z Bleda in Jesenic. Na tem tekmovanju, kakor tudi na VI. tradicionalnem mednarodnem turnirju, ki bo 11. februarja 1962 na Jesenicah, bo tekmovalo več kot 17 ekip iz Italije, Švice, Francije, Zahodne Nemčije, Avstrije in Jugoslavije.

Pričakujemo, da bodo tudi letos naši kegljači na ledu tako uspešni, kakor v prejšnjih letih in da bodo na številnih tekmovanjih ponovno potrdili sloves, ki so ga dosegli v državnem in celo v evropskem merilu. Zuro

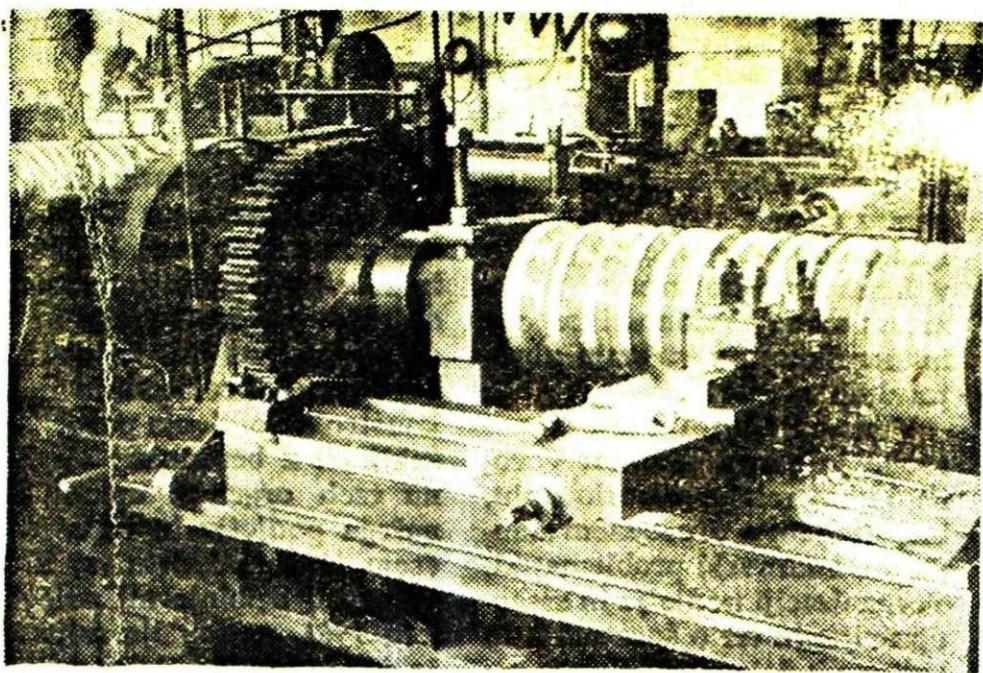
19. januarja posvet o kulturno-prosvetni dejavnosti

V petek, 19. januarja 1962, bo v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah pomemben posvet, na katerem bodo obravnavali kulturno-prosvetno dejavnost in njene probleme v jeseniški občini. Posvet je sklican na pobudo Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, ki ga organizira skupno z Občinskim odborom SZDL, Občinskim sindikalnim svetom in Občinskim komitejem LMS. Na posvetu bodo govorili o uvažanju nekaterih novih oblik in bo po vsej verjetnosti predlagana tudi ustanovitev pihalnega orkestra, starinskega orkestra, pevskega zbora in celovitega orkestra. Vsi ti ansambli naj bi delovali v okviru Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev.

V občinskem poročilu, ki ga je v ta namen pripravil Občinski svet Svobod in prosvetnih društev, je zajeto tudi delo Delavske unije, ljudske knjižnice, gledališča in še nekaterih drugih ustanov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. V poročilu so obravnavana tudi materialna vprašanja Svobod in prosvetnih društev s posebnim poudarkom na pomembnosti potočkov za razvijanje novih oblik klubskega življenja.

Čudoviti smučki svet, kjer bo morda nekoč zrasel jugoslovanski Chamoni

V strugarstvu valjev na Javorniku imajo težave s prostorom. Ob modernizaciji naših obratov bo treba povečati tudi ta oddelek

Personalne vesti za november in december

Gibanje delovne sile v mesecu
novembru 1961:

61 sprejetih delavcev, 38 obračunanih, 8 sprejetih uslužbencev, 2 obravnana uslužbenca.

Upokojeni so bili naslednji dolgoletni sodelavci:

Jožefin Drobšč, 1913, mehanična delavnica — z delovno dobo 20 let; Rado Okič, 1941, šamotarna — z delovno dobo 2 leti; Ludvik Ravnikar, 1904, gradbeni oddelek — z delovno dobo 36 let; Marija Rebolj, 1903, železnica — z delovno dobo 14 let; Jože Zorc, 1903, žarilnica — z delovno dobo 33 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Umrli so:

Matevž Kapus, 1910 — Javornik II, žarilec; Ignac Zakrajšek, 1910 — visoke peči, II. lomilec. Svojem iskreno sožalje!

Poročili so se:

Esad Čatač, martinarna — z Mevko Muminovičev; Jožica Noč, prodajni oddelek — z Robertom Gorštom; Franc Kozelj, konstrukcijska delavnica — s Frančiško Udermanovo.

Vsem mladoporočencem želimo na novi življenjski poti obilo sreče in zadovoljstva!

Gibanje delovne sile v mesecu decembru 1961:

57 sprejetih delavcev, 44 obračunanih delavcev, 8 sprejetih uslužbencev in 8 obračunanih uslužbencev.

Upokojeni so bili naslednji dolgoletni sodelavci:

Jože Rozman, 1902, kadroviski sektor — z delovno dobo 20 let; Franc Gimpelj, 1908, Javornik III — z delovno dobo 21 let; Ivan Habjanič, 1931, komunalni oddelek — z delovno dobo 8 let; Franc Jarkovič, 1899, Javornik II — z delovno dobo 32 let; Pero Kljajič, 1922, Javornik I — z delovno dobo 8 mesecev; Franc Miceli, 1905, mehanična mizarna — z delovno dobo 33 let; Anton Mihelač, 1910, valjarna 2400 — z delovno dobo 13 let; Stanko Mikšič, 1920, konstrukcijska delavnica — z delovno dobo 15 let; Stanko Novak, 1906, gradbeni oddelek — z delovno dobo 14 let; Jože Pavlič, 1902, gradbeni oddelek — z delovno dobo 27 let; Avgust Šimic, 1903, strugar na valjev — z delovno dobo 35 let; Emil Vidic, 1902, nadzorna služba — z delovno dobo 16 let; Frančiška Vidmar, 1911, cevarna — z delovno dobo 19 let; Jože Zorko, 1903, žična valjarna — z delovno dobo 12 let; Anton Zuljan, 1903, Javornik II — z delovno dobo 14 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Umrli so:

Franc Cerne — transport, čuvaj garderob. Svojem iskreno sožalje!

Poročili so se:

Marčelo Vezzosi, mehanična delavnica — z Ano Potočarjevo; Olga Pristov, OTK — z Matevžem Mlinarjem; Mitja Cebulj, elektro gospodarstvo — z Magdaleno Ravnikovo; Vjekoslav Blatarič, plinski generatorji — s Stefanijo Ambrožičev; Kristina Sirc, prodajni oddelek — z Dominikom Sokličem; Marija Zvagen, cevarna — z Janezom Nadižarjem; Majda Soklič, energijski oddelek — s Petrom Sekločo.

Vsem mladoporočencem želimo na novi življenjski poti obilo sreče.

Janez Žvan-Dravski

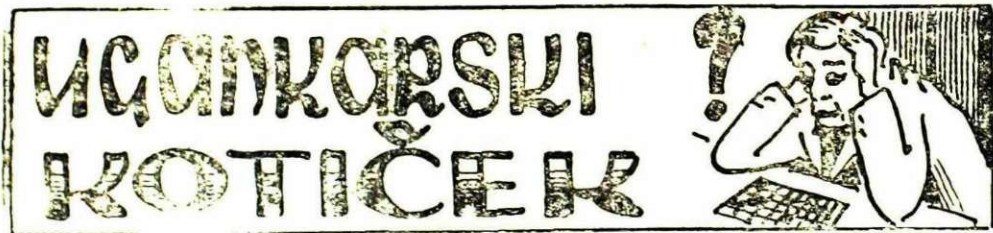
V nedeljo, 7. januarja, je v Gorjah pri Bledu umrl prvoborec in aktivist Janez Žvan — Dravski. Rojen je bil leta 1914, v našem podjetju pa je bil zaposlen 25 let. Že pred drugo svetovno vojno je bil med borci za delavske pravice in se aktivno udeleževal v delavskem kulturnem društvu Svoboda.

Takoj prve dni po okupaciji je postal aktivist OF, v juliju 1941 pa je bil že med prvimi partizani. Mnogi starejši borci se pokojnega Dravskega spominjajo kot odločnega in vztrajnega brca. Skupno z brati se je zavedal, da druge poti ni, kakor oborožena borba proti okupatorju. Na vsakem koraku je navduševal borce in jim dajal poguma pri premagovanju nadčloveških naporov v borbi z mnogo močnejšim okupatorjem. Aktivno je sodeloval v zgodovinski borbi v Dražgošah. Vedno je bil tam, kjer so ga potrebovali in poudarjal je pomagal. Bil je intendant, politdelegat, komisar, skratka borec, politični delavec in organizator. V borbi za osvoboditev so padli trije bratje pokojnega Janeza Žvana, med njimi tudi Andrej, ki je bil po osvoboditvi imenovan za narodnega heroja. Žvanova družina je med drugo vojno izgubila tudi očeta, ki je umrl v nemškem taborišču.

Po osvoboditvi je s svojim požrtvovalnim delom nadaljeval v oblastnih organih ter družbenih in političnih organizacijah. S svojimi bogatimi izkušnjami iz prejšnjih let je mnogo pripomogel pri delu številnih organizacij v Gorjah in na Bledu. Bil je tudi član ObLO Radovljica in OLO Kranj.

Pokojnik je bil priljubljen tudi med člani našega kolektiva. Pred drugo svetovno vojno je bil zaposlen v vozovni delavnici, po osvoboditvi pa je bil več let pri nadzorni službi in nazadnje pri stalni inventurni komisiji. Janeza Žvana so poznali vsi kot vestnega in požrtvovalnega sodelavca ter poštenjaka. Mnogo si je prizadeval, da je odrejane naloge vestno in disciplinirano izpolnjeval in bo kot tak ostal nam vsem v trajnem spominu.

Pohopali so ga v Gorjah pri Bledu, pogreba pa se je udeležilo tudi mnogo sodelavcev iz naše železarne.

Prva nagrada na IBM

Zrebnost komisija, ki so jo sestavljali Majda Hutar, Majda Ažman, Janez Rabič, Jože Mokorel, Milan Polak in člani uredništva, je v ponedeljek, 8. januarja, izrečala nagradence. Zreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada 3000 din Emil Novak, tajnik — IBM;

2. nagrada 2000 din Vinko Vdovč, žig — žičarna;

3. nagrada 1000 din Stana Koprivec, kalkulant elektro del.;

4. nagrada 1000 din Anamarija Kobentar, daktilograf — tajništvo;

5. nagrada 1000 din ing. Franc Babšek, asistent hladne valjarne;

6. nagrada 1000 din Elza Pernuš, knjigovodja topilnic;

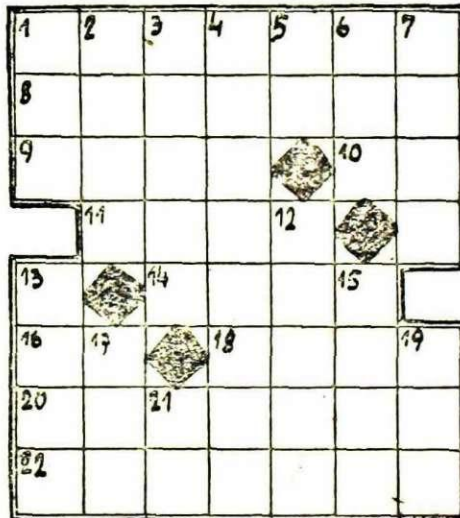
7. nagrada 1000 din ing. Avgust Karba, obratovodja martinarne.

Prejeli smo 397 rešitev, komisija pa ni imela težkega dela, saj je bilo treba za 7 nagrad izveči in pregle-

dati le deset rešitev. Nagradence prosimo, da nagrade dvignejo osebno v blagajni Železarne Jesenice in jim iskreno čestitamo!

REŠITEV NOVOLETNE KRIZANKA

Vod.: Novo leto — opekarna — Lasta — Trujillo — Vareš — odstop — žeja — strah — nč — prior — eter — arare — oer — rekla — las — ad — silos — orač — iz — eternit — nastop — VN — TN — z — n — ekipa — miom — i — asistent — At — alk — raca — ais — Rinka — Njemen — č — t — a — ks — AE — otok — m — ingot — grōdelj — Jankovič — limonit — era — nc — n — ocema — skiro — epi — ban — rd — Alenka — OK — PV — ao — tona — Golar — Zn — lisička — Alma — AVNOJ — Ast — nota — Tin — slovo — Vladivostok — Jajce — žarek — Ravne — EK — a.

KRIZANKA

Vodravno: 1. obrat naše tovarne, 8. brezobličan, 9. grobnica, 10. kratka slovenske knjižne založbe, 11. duhovniki starih Medov in Perzov, 14. italijanski filmski komik, 16. oranje, 18. stroha nad ognjiščem, 20. papeževa država, 22. večja skladba za zbor in orkester.

Navpično: 1. sij, blišč, 2. židovski duhovnik, 3. tršat, majhne rasti, 4. mineral, ki ima ime po španski pokrajini, 5. različna soglasnika, 6. brez daru govora, 7. Aškerčeva socialna pesem, 12. grški otok v Egejskem morju, 13. priimek sekretarja naše tovarne, 15. predstojnik samostana, 17. bog starih Egipčanov (daljša oblika), 19. žensko ime, 21. različna soglasnika.

Naši uspehi v lanskem letu

(Nadaljevanje s 1. strani)
iskati predvsem v pomanjkanju naročil zaradi intervencijskega uvoza teh izdelkov. Neizpolnjen kvaliteten asortiman je edini vzrok, da nismo v celoti izpolnili finančnega načrta za lansko leto.

Tudi s povečanjem produktivnosti se ne moremo pohvaliti. Sorazmerno s povečanjem

ZAHVALA

Vsem, ki ste našega dobrega očeta

ALOJZA JURCA

upokojenega martinarja spremili na zadnji poti, se poslovili od njega ob mrtvaškem odru in zasuli njegov grob s cvetjem, se iskreno zahvaljujemo, prav tako tudi gospodinu Perčiču za poslovilne besede.

Posebno zahvalo dolgujemo vsem, ki so mu lajšali bolečine in še posebej dr. Jenstrlu, dr. Brandstetterju z Jesenic, dr. Žaklju — kirurgu iz ljubljanske bolnišnice ter strežnemu osebju in vsem, ki so mu s tolažilno besedo lajšali trpljenje.

Zalujoči: žena, hčerki in sin

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega nenadomestljivega moža, očeta in starega očeta

PETRA VRHOVNIKA invalidskega upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, ki so ga v tako lepem številu spremlili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Našo iskreno zahvalo izrekamo tov. Drakslarjevi in tov. Bukviču za poslovilne besede.

Vsem, ki so v teh težkih dneh sočustvovali z nami, naša prisrčna zahvala.

Zalujoča žena Kati, sin Drago, snaha Pavla s hčerkama in ostalo sorodstvo

osebnih prejemkov se je povečala šele v lanskem tretjem četrtletju, ko je bila 23,1 kg jekla proti 20,5 v letu 1960, 64,3 kg za skupno proizvodnjo proti 58,8 v letu 1960 in 17,4 kg blagovne proizvodnje proti 15,5 kg v letu 1960. To bomo morali nadoknaditi s povečanjem produktivnosti v letu 1962.

V primerjavi z letom 1960 smo povečali finančno realizacijo za 1.600.000.000 dinarjev, kljub temu, da letošnjega načrta nismo izpolnili. Vzrok je spet v neizpolnitvi kvalitetnega

LETOS BODO METALURŠKE ZIMSKE ŠPORTNE IGRE V RAVNAH NA KOROŠKEM

Združenje jugoslovanskih železarn že od leta 1954 dalje prireja zimske in letne metalurške športne igre. Ni slučaj, da naši športniki na teh tekmovanjih dosegajo častne naslove. Leta 1954 in 1960 so zmagali v Ravnah na Koroškem, leta 1953 v Zenici in 1959. na Jesenicah ter lani v Idriji. Vsakoletne metalurške letne in zimsko-športne igre so istočasno tudi pregled zmogljivosti športnikov iz preko sedemnajstih delovnih kolektivov črne in barvne metalurgije. Letošnje zimske igre bodo spet v Ravnah na Koroškem.

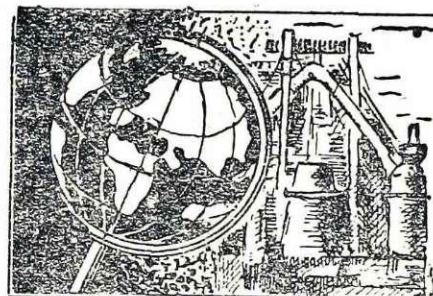
Naša ekipa, ki jo sestavlja pet tekačev in alpincev ter sedem skakalcev, je pred zelo težko nalogo, saj mora v ostri konkurenci braniti petkratni naslov prvaka in prehodni pokal. Ta naloga ni majhna in vodje ekip morajo tekmovalce temeljito psihično in fizično pripraviti, kar jim bo uspelo le s pravočasnim in intenzivnim treningom.

ŽELEZAR, tednik — izdaja: Železarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Železar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. — Tisk CP Gorenjski tisk v Kranju

asortimana in popravku načrta proizvodnje bele pločevine zaradi težav z valji in trakovi. Finančno poslovanje pa je bilo v lanskem letu izredno težko zaradi slabe likvidnosti kupcev in nerešenega vprašanja obratovalnih sredstev.

V nadaljevanju svojega poročila je glavni direktor govoril o komercialnem poslovanju, investicijah, o družbenem standardu, kadrovske problematiki, o organizaciji podjetja in samoupravljanju ter o športnikih in kulturnih dejavnosti članov našega kolektiva. Ob zaključku je povedal še nekaj besed o perspektivi v letošnjem letu ter dejal, da nas čakajo težke

naloge z ozirom na družbeni načrt, ki ga je izglasovala Ljudska skupščina. Leto 1962 bo za nas pomembno tudi, ker bomo že začeli z izgradnjo nekaterih objektov rekonstrukcije in bodo posamezne EE že občutile borbo med proizvodnjo in rekonstrukcijo. Svoje poročilo je zaključil z besedami: »V imenu vseh organov upravljanja našega podjetja in vodstva se vsem članom kolektiva, ki so pomagali izpolnjevati naloge v letu 1961, najtopleje zahvaljujemo in prosimo, da se z enako požrtvovalnostjo in še večjim prizadevanjem takoj v začetku posvetite nalogam, ki nas čakajo v letu 1962.«

železarski GLOBUS

BRAZILIJA — V brazilski zvezni državi Minas Geraes so po dolgih raziskavah odkrili zelo bogata nahajališča železne rude v skupni količini 30 milijard ton. Računajo, da bo lahko ta južnoameriška država izvozila v letu 1963 preko 20 milijonov ton železne rude, medtem ko bo v letu 1970 povečala izvoz na planiranih 30 milijonov ton.

ZDA — V prvih šestih mesecih leta 1961 so proizvedle severnoameriške jeklarne 40,7 milijonov ton jekla. Od tega je 35 milijonov ton SM in 3,7 milijonov ton elektrojekla, ostanek odpade na Bessemerjev postopek, žilavljenje s kisikom v konvertorjih in druge postopke.

VELIKA BRITANIJA — V začetku leta 1961 je bilo v angleških že-

lezarnah skupno 350 Siemens-Martinovih peči. Od tega je bilo 39 kislih peči s kapaciteto 10–100 ton in 311 bazičnih peči s kapaciteto 20–400 ton. Največje število bazičnih peči ima kapaciteto 60–80 ton, sledijo peči s kapaciteto 100–120 ton in 200–300 ton.

SOVJETSKA ZVEZA — Po zaključeni gradnji, ki je trajala 18 mesecev, je pričela v začetku leta 1961 obratovati v železarskem kombinatu Magnitogorsk proga za valjanje širokih trakov. Na tej progi lahko valjajo pločevino debeline 1,5 do 10 mm in širine do 2350 mm. Največjo hitrost valjanja dosežejo na zadnjih ogrodjih in sicer 720 m/minuto.

MoS₂ kot mazivo za mazanje strojev, naprav, avtomobilov

Med številnimi vprašanji, ki prihajajo iz različnih delovnih področij železarne na mazilno-tehnično službo, je tudi vprašanje o mazivu: Molibden — disulfid — MoS₂. S tem člankom želim odgovoriti vsem, ki jih zanima splošno o tem mazivu.

Naravni molibden-disulfid je do nedavnega predstavljal le glavno rudo za proizvodnjo molibdena. Danes pa je revolucionarno odkritje na polju mazilne tehnike, ker razpolaga z lastnostmi, ki smo jih do pred kratkim imeli za nemogoče. Vendar pa lahko uporabljamo le popolnoma čist MoS₂. Zato so potrebni dragi postopki čiščenja, da pridemo do končnih, uporabljivih izdelkov. Molibden-disulfid kot predstavnik, je kaj hitro, prav z ozirom na njegovo kemično strukturo, odlične fizikalne in kemične lastnosti, postal po vsem svetu zelo poznan.

Eno največjih nahajališč naravnega MoS₂ je v Coloradu — ZDA. Produkta molibdenovega disulfida, ki prihajajo na trg pod imenom Molykote, Liqui-Moly, itd., izdeluje ameriška firma Alfa Molykote Corporation, Stamford Conn. USA, licence pa so tudi v Evropi. Nahajališča

tehnični fejtlen

niso bogata. Do danes s flotacijo razdvajajo še cca 90 % vsega surovega materiala le za pridobivanje molibdena. Kemično, oziroma sintetično izdelanega molibden-disulfida pa ni mogoče uporabljati za mazanje. Po vsej verjetnosti je tudi v tem vzrok, da so možnosti nabave, z ozirom na količino in ceno teh izdelkov, manj dosegljive v primerjavi z ostalimi mazivi.

MoS₂ je po svojem zunanem izgledu še najbolj podoben grafitu. Barve je temno sive, če ga poskusimo med prsti, občutimo polno maščobnost. Ni strupen. Trdota, merjena po Mohru, znaša 1–1,5. Ni magnetičen in ne prevaja električnega toka. Specifična teža MoS₂ je 4,8 g/cm³. Prav v tej fizikalni lastnosti se molibden-disulfid močno razlikuje od vseh ostalih maziv in zahteva posebne pozornosti pri praktični uporabi.

Bistvo MoS₂ kot maziva je v tem, da tvori obstojno plast med mikrorazami na površini materiala in s tem preprečuje na danih mesih zadiranje mikro-finih robov med seboj. Po kristalni strukturi je lamelaren. Vsaka lamela se sestoji iz dveh atomov žvepla, med katerimi je en sloj molibdenovega atoma.

MoS₂ predstavlja kemično kot termično zelo stabilno vez, ne da bi pri tem spreminjal kovinske površine. Žveplo v MoS₂ je močno vezano, tako da se ne nastopajo nezaželeni pojavi prostega

žvepla. Če primerjamo lastnosti molibdenovega disulfida z drugimi mazivi, ugotovimo, da je zelo obstojen proti raznim sredstvom, ki povzročajo kemične spremembe. Netopen je v mrzli in vreli vodi. Odporen je proti morski vodi in akoraj proti vsem kislina. Posebno je sposoben za visoke pritiske, celo preko 20.000 kp/cm². Pri največjih obremenitvah je torni koeficient MoS₂ med 0,05 in 0,09, medtem ko je pri grafitu 0,19. Produkti molibden-disulfida se dobijo kot fluidi, v obliki praška in paste, izjemno tudi v trdnem stanju. Temperaturna obstojnost je od –140°C do 350°C. Če je dostop zraka minimalen, ne nastopa oksidacija tudi nad to temperaturno mejo. Pod zaščitnim plinom (argonom itd.) tudi do 1200°C. Pred uporabo MoS₂ v kateremkoli agregatnem stanju morajo biti drsne ploskve, ki jih želimo premazati, temeljito očiščene (zlasti maščob) in čim bolj fino obdelane. Na grobo obdelani ploskvi molibden-disulfid ne bo pokazal najboljših rezultatov. Posebno važen je način utiranja paste, da dobimo mikrofilm. Utiranje lahko vršimo ročno (z jelenovo kožo) ali strojno in po možnosti v vseh smereh. Če je drsna ploskev polirana, jo utremo preje. Nanašanje paste večkrat ponovimo, vrhno plast pa odstranimo, ker je glavni namen pri uporabi paste, da z njo zamažemo mikropore v površini materiala, sam mazni film med drsnimi ploskvami pa še vedno prevzame olje, ki ga predpišemo za določeno mazno mesto oz. stroj. (Se nadaljuje)